

História spoločnosti BASF

Tvoríme chémiu

1865 – 2015

História spoločnosti BASF 1865 – 2015

ZOAC 1408 D

150 rokov

150 rokov

 BASF
We create chemistry

BASF SE
Komunikácia a vzťahy so štátnou správou
Skupina BASF

67056 Ludwigshafen, Nemecko
info@basf.com
www.basf.com

História spoločnosti BASF

Tvoríme chémiu

1865 – 2015

Spoločnosť BASF oslavuje v roku 2015 svoje 150. výročie. Objavte históriu spoločnosti, ktorá ukazuje, ako chémia umožňuje vznik nových myšlienok a riešení.

Obsah

Chronológia: 1865–1901	16
Chronológia: 1902–1924	28
Zodpovednosť	35
Chronológia: 1925–1944	44
Riešenia	53
Chronológia: 1945–1964	62
Medzinárodné postavenie	71
Chronológia: 1965–1989	80
Spoločný úspech	89
Chronológia: 1990–2015	98
Vývoj loga spoločnosti BASF	112

1865 – 1901

1902 – 1924

1925 – 1944

1945 – 1964

1965 – 1989

1990 – 2015

V roku 1921 robotníci ručne obsluhujú filtračné lísy, aby na konci výrobného procesu získali čo najsuššie indigo.

1865 – 1901

Éra farbív

Pracovníčky sa starajú o rastliny na Výskumnej poľnohospodárskej stanici Limburgerhof, dnes Poľnohospodárske centrum Limburgerhof, okolo roku 1925. Pokusy v nádobách prinášajú informácie o vplyve priemyselných hnojív na rast rastlín.

1902–1924

Haber-Boschov proces a éra priemyselných hnojív

1865 – 1901

1902 – 1924

1925 – 1944

1945 – 1964

1965 – 1989

1990 – 2015

1925 – 1944

Nové vysokotlakové syntézy

Inštalácia vysokotlakového reaktora obrovských rozmerov v závode v Ludwigshafene v roku 1935. Spoločnosť BASF je priekopníkom v oblasti vysokotlakových technológií a zavádza ich do chemického priemyslu. Vysokotlakové technológie sú pre priemyselnú chémiu čoraz príznačnejšie.

1865 – 1901

1902 – 1924

1925 – 1944

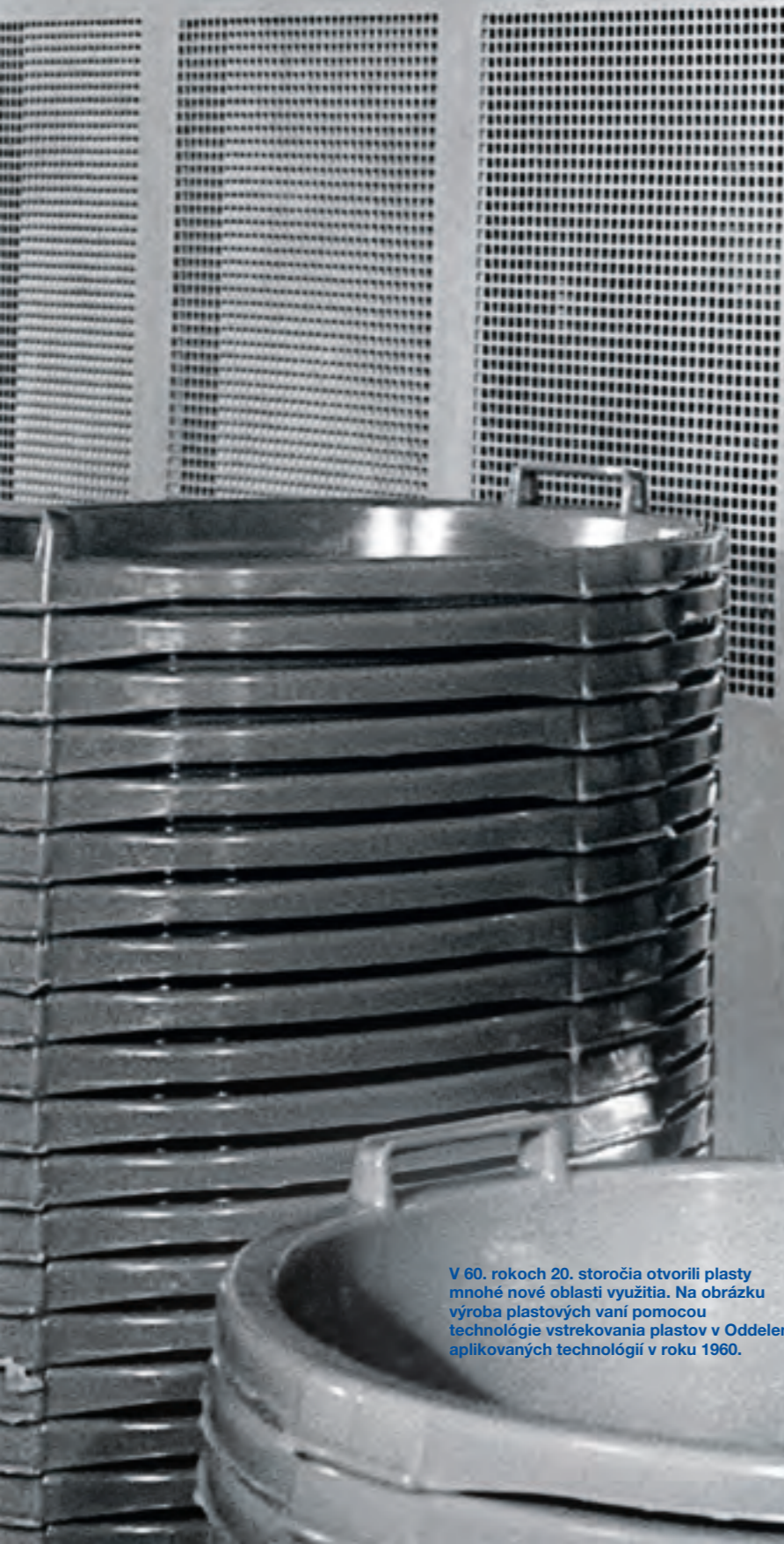
1945 – 1964

1965 – 1989

1990 – 2015

1945 – 1964

Od nových začiatkov po éru plastov

V 60. rokoch 20. storočia otvorili plasty mnohé nové oblasti využitia. Na obrázku výroba plastových vaní pomocou technológie vstrekovania plastov v Oddelení aplikovaných technológií v roku 1960.

1865 – 1901

1902 – 1924

1925 – 1944

1945 – 1964

1965 – 1989

1990 – 2015

Spoločnosť BASF má čoraz medzinárodnejší charakter. Týka sa to predovšetkým výroby, ktorá sa stále viac rozširuje do zámoria, aby bola bližšie k dôležitým odberateľským trhom. Príkladom je výroba farbív spoločnosti BASF v Brazílii, ako ukazuje táto fotografia z roku 1970.

1965 – 1989

Cesta k vzniku nadnárodnej spoločnosti

1865 – 1901

1902 – 1924

1925 – 1944

1945 – 1964

1965 – 1989

1990 – 2015

Zamestnanci spoločnosti BASF pracujú v oblasti výskumu a vývoja približne v 70 závodoch po celom svete. Na fotografii laboratórium v Spojených štátoch amerických v roku 2014.

1990 – 2015

Trvalo udržateľný vstup do nového tisícročia

1865–1901

Dňa 6. apríla 1865 je v nemeckom meste Mannheim založená spoločnosť Badische Anilin- & Soda Fabrik. Vznikajúca spoločnosť má v úmysle vyrábať farbivá a potrebné anorganické chemikálie. Po neúspešných pokusoch o odkúpenie závodu v Mannheime na bádanskej strane rieky Rýn spoločnosť vybudovala zariadenia na opačnom brehu rieky v meste Ludwigshafen, ktoré patrí do regiónu Falcko.

1865

Angličan Henry William Perkin v roku 1856 náhodou objavuje prvé fialové farbivo vyrobené z uhoľného dechtu, a tým aj možnosť využitia uhoľného dechtu ako suroviny na výrobu syntetických farbív. Friedrich Engelhorn (1821 – 1902), majiteľ spoločnosti na sviatoplyn v Mannheime, veľmi rýchlo rozpozná príležitosť ukrytú v uhoľnom dechte, ktorý jeho firma vyrába. V roku 1861 začína s výrobou červených farbív fuchsínu a anilínu, základných látok získavaných z uhoľného dechtu. Má však revolučný nápad: vytvoriť jedinú spoločnosť pre celý výrobný proces, od surovín a pomocných materiálov cez prekursorov a medziprodukty až po samotné farbivá. A tak 6. apríla 1865 zakladá v Mannheime akciovú spoločnosť známu pod názvom „Badische Anilin- & Sodafabrik“. Sídlí na opačnom brehu rieky Rýn, v meste Ludwigshafen.

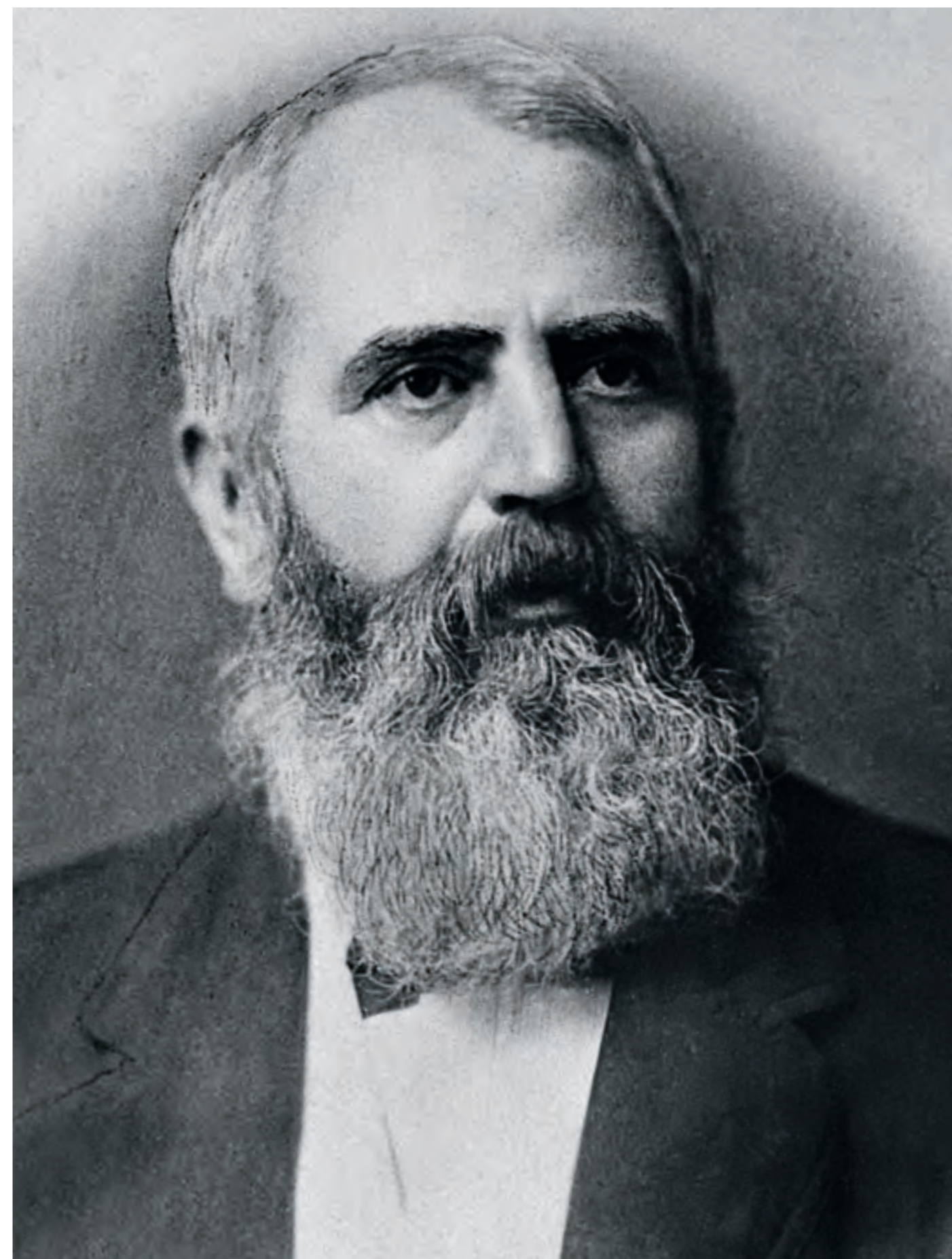
Dole: Skromné začiatky. Spoločnosť BASF v roku 1866.

Vpravo: Friedrich Engelhorn, zakladateľ a prvý predseda predstavenstva spoločnosti BASF v rokoch 1865 až 1883.

1866

Spoločnosť BASF zamestnáva svojho prvého podnikového lekára. Okolo roku 1900 sa podniková klinika sťahuje do nového zdravotníckeho zariadenia.

1868

Prvé dechtové farbivá na textil sú sklamaním, pretože im chýba farebná stálosť a odolnosť voči svetlu. Chemický výskum je nevyhnutný. Spoločnosť BASF preto najíma chemika Heinricha Cara (1834 – 1910) ako hlavného vedúceho výskumu. Vpravo: Heinrich Caro riadi výskumný tím spoločnosti BASF od roku 1868 a poskytuje významné impulzy.

1872

V Ludwigshafene sa začína výstavba veľkej „kolónie Hemshof“ s viac ako 400 bytmi. Poskytuje ubytovacie kapacity pre zamestnancov spoločnosti BASF, ktorí tu môžu žiť v priaznivých životných podmienkach. Vpravo: Kuchyňa robotníckej rodiny v „kolónii Hemshof“ v roku 1914. Dole: „Kolónia Hemshof“, prvá bytová výstavba pre zamestnancov, cca 1880.

1869

Heinrich Caro v spolupráci s berlínskymi profesormi Carlom Graebem a Carlom Liebermannom v roku 1869 úspešne syntetizuje prvé prírodné farbivo: červený alizarín sa stáva prvým celosvetovým predajným úspechom spoločnosti BASF.

Hore: Ukážka z knihy vzoriek okolo roku 1900. „Alizarínové farbivá na bavlnu“

1873

Po fúzii so spoločnosťami Knosp a Siegle zo Stuttgartu má spoločnosť BASF vlastnú marketingovú organizáciu v Nemecku i v zahraničí.

Hore: Karta so vzorkami farbív
Vpravo: Po fúzii so spoločnosťami Knosp a Siegle tvorí bavorský lev a stuttgartský kôň prvé logo spoločnosti BASF.

1875

Na spoločnosť BASF má vplyv verejná diskusia o zdravotnom a sociálnom zabezpečení zamestnancov v modernom priemysle. Na ochranu svojich pracovníkov zavádza v roku 1875 plán zdravotného poistenia, v rámci ktorého vypláca nemocenské dávky výlučne z podnikových fondov.

1876

Heinrich Caro v roku 1876 úspešne syntetizuje čisté modré farbivo na bavlnu: metylénovú modrú. Keď o rok neskôr spoločnosť BASF získava patent na metylénovú modrú, ide o prvý prípad v dejinách, keď sa v Nemecku patentuje farbivo z uhoľného dechtu. V roku 1882 využíva farbivo lekár a bakteriológ Robert Koch na zviditeľnenie „tuberkulózneho bacila“ v rámci svojho výskumu tuberkulózy.

Hore: Vzorka metylénovej modrej.

1877

Spoločnosť BASF zriaďuje svoj prvý výrobný závod za hranicami Nemecka – v ruskom mestečku Butyrki, ktoré je dnes jedným z predmestí Moskvy.
Vľavo: Spoločnosť BASF kupuje v roku 1878 továreň na výrobu farbív vo francúzskom meste Neuville-sur-Saône.

1880

Adolf von Baeyer, chemik z Mníchovskej univerzity, v roku 1880 úspešne syntetizuje indigo, v tom čase najvýznamnejšie prírodné farbivo. Spoločnosť BASF získava práva na využívanie patentu na indigo, a vstupuje tak do konkurenčného boja o priemyselnú syntézu tohto prírodného farbiva. Jej pokusy však dlhé roky zostávajú neúspešné, pretože nie je možné vyrábať veľké množstvo potrebných surovín nákladovo efektívnym spôsobom. Sľubná sa ukazuje až nová metóda, ktorú v roku 1890 navrhuje Karl Heumann, profesor zo švajčiarskeho Zürichu. Spoločnosti BASF umožňuje pripraviť cestu pre priemyselnú výrobu indiga.
Hore a vpravo: Spoločnosť BASF získava patenty, ktorými Adolf von Baeyer chráni svoj veľký vynález, na obrázku v Rakúsko-Uhorsku.

1882

V roku 1882 je v Ludwigshafene zriadená miestna telefónna sieť. Spoločnosť BASF sa stáva jej prvým pripojeným účastníkom. V tom čase ide o prvé telefonické pripojenie v Bavorskom kráľovstve, ku ktorému patrí falcký Ludwigshafen. Do roku 1903 sa vnútorná sieť spoločnosti BASF rozrastá na 300 účastníkov.

V roku 1921 sa telefonné hovory stále prepínajú manuálne.

1884

V súvislosti s Bismarckovým zákonom o sociálnom zabezpečení spoločnosť BASF zavádza v roku 1884 prvý podnikový plán zdravotného poistenia. Jeho výhody ďaleko prekročujú požiadavky zákona. Nový plán predstavuje významný krok v oblasti sociálneho rozvoja a pokroku, pretože v tom čase môže dlhodobá choroba živiteľa rodiny znamenať vážne ohrozenie živobytia celej rodiny. Hore: Pohľad do priestorov podnikovej zdravotnej poisťovne v roku 1959. Vpravo: Obálka cenníka spoločnosti z roku 1885.

1887

Závod v Ludwigshafene má už 18 menších laboratórií. Väčšinou však ide len o pomocné prevádzky vykonávajúce testovacie skúšky a experimenty. Niektoré sú dokonca umiestnené v halách – čo nie je dobrý základ pre efektívny výskum, ktorý je stále potrebný na to, aby spoločnosť dokázala držať krok s ostrou konkurenciou v oblasti národných a medzinárodných obchodných známk, patentov a expertízy výrobných procesov. Výskum musí byť lepšie koordinovaný a vyžaduje si početnejší personál. Keďže na výskum je naliehavo potrebná centrálna budova, v roku 1887 sa začína výstavba hlavného laboratória. Vpravo: Chemici v hlavnom laboratóriu v roku 1922.

1888

Na výrobu kyseliny antrachinón sulfónovej, základnej látky alizarínových farbív, potrebuje spoločnosť BASF stále väčšie množstvo dymivej kyseliny sírovej (olea). Rudolf Knietsch (1854 – 1906) vyvinie v roku 1888 alternatívny a hospodárny spôsob jej výroby. Vďaka jeho kontaktnej metóde výroby kyseliny sírovej sa spoločnosť BASF stáva v tom čase najväčším výrobcom tejto látky na svete. Objav zároveň vydláždí cestu novému odboru katalytického spracovania. V tom istom roku prichádza Knietsch s ďalším revolučným vynálezom – skvapalňovaním chlóru, hlavnej suroviny chemického priemyslu, ktorá má za bežných podmienok plynné skupenstvo. Vďaka jeho objavu je odteraz možné chlór skladovať, prepravovať i spracovávať v kvapalnej forme. Vľavo: Skvapalňovanie chlóru. Nákras veľkého objavu v laboratórnom denníku Rudolfa Knietscha.

1890

Založenie „Patentovej kancelárie“, budúceho Patentového úradu. Úlohou Patentového úradu je formulovať, predkladať a obhajovať patentové prihlášky, dbať o obchodné známky a riešiť spory o patenty s konkurenciou. V rokoch 1877 až 1888 je v Nemecku zaregistrovaných 60 patentov, ktoré sú výsledkom výskumnej činnosti spoločnosti BASF. V rokoch 1889 až 1900 počet patentových prihlášok podaných v krajine stúpa na 468.

1891

Eugen Sapper (1858 – 1912) objavuje katalytický proces kyseliny ftalovej. Kyselina ftalová sa používa pri výrobe mnohých farbív a nový proces umožňuje jej výrobu jednoduchším a ekonomicky výhodnejším spôsobom. Vzniká ústredná technická farbiareň, predchodca Oddelenia aplikovaných technológií spoločnosti BASF.

1892

Spoločnosť BASF začína s výstavbou sanatória pre pľúcne choroby v obci Dannenfels v regióne Falcko. Ide o prvé verejné sanatórium pre zamestnancov s pľúcny ochorením v Európe.

Dole: Veranda sanatória v mestečku Dannenfels, najstaršieho podnikového sanatória pre pľúcne choroby v Európe v roku 1916.

1897

Spoločnosť BASF uvádza na trh produkt „Indigo Pure BASF“, a víťazí tak v konkurenčnom boji o syntetickú výrobu tohto „kráľa“ prírodných farbív. Indície naznačujú, že pôjde o ziskový trh.

Vľavo: Textilná obálka brožúry zafarbená indigom z obdobia okolo roku 1900 informuje čitateľov o prednostiach tohto modrého farbiva.

1900

Spoločnosť BASF zriaďuje spoločenský dom Gesellschaftshaus. Zariadenie ponúka stravovanie a spoločenské miestnosti pre hlavné vedenie podniku, knižnicu s čítárňou pre pracovníkov a tanečnú sálu. Sociálna politika spoločnosti, ktorú odráža Gesellschaftshaus, znie nasledovne: *„Vedenie spoločnosti BASF už od prvých rokov existencie spoločnosti preukazuje, že jej povinnosti voči pracovníkom a plateným zamestnancom nekončia obyčajným vyplácaním miezd a odmien vo výške vychádzajúcej zo všeobecných hospodárskych podmienok [...].“*

1901

René Bohn (1862 – 1922) objavuje v roku 1901 nové modré farbivo. „Indanthrene Blue RS“ prekonáva indigo vo farebnej stálosti a odolnosti voči svetlu. Výsledkom sú kvalitné indantrénové kypové farbivá (vo vode nerozpustné farbivá na textil), ktoré vedú k novým možnostiam využitia v oblasti farbenia a tlače textilu. Zhora nadol: René Bohn, ktorého vynález vytvára konkurenciu indigo vo vnútri spoločnosti BASF. Štítky farbiva indantrén v 20. rokoch 20. storočia.

1902–1924

Na prelome 19. a 20. storočia rozbieha spoločnosť BASF svoje prvé výskumné projekty o dusíku. Keďže práca Fritza Habera z Technickej univerzity v Karlsruhe umožňuje syntézu amoniaku, zlúčeniny dusíka a vodíka, je v tomto smere schodná cesta vpred. Carl Bosch zo spoločnosti BASF sa podujme na vývoj tohto procesu v priemyselnom meradle.

1907

Uhlie nie je v tom čase iba zdrojom energie, ale aj najdôležitejšou surovinou chemického priemyslu. Na zabezpečenie základných dodávok surovín pre svoje potreby kupuje spoločnosť BASF v roku 1907 spolu s koncernami Bayer a AGFA uhoľnú baňu Auguste Victoria v nemeckom meste Marl.

Z výročnej správy z roku 1907: „Keďže neustále dbáme na zlepšovanie životných podmienok našich zamestnancov, začiatkom tohto roka sme zaviedli nepríspevkový dôchodkový systém pre zamestnancov, v rámci ktorého sa budú vyplácať invalidné dôchodky v súlade s osobitnými predpismi.“

Dole: Plagát vysvetľujúci novú politiku platenej dovolenky.

1908

Spoločnosť BASF sa púšťa do výskumu syntézy amoniaku z dusíka a vodíka.

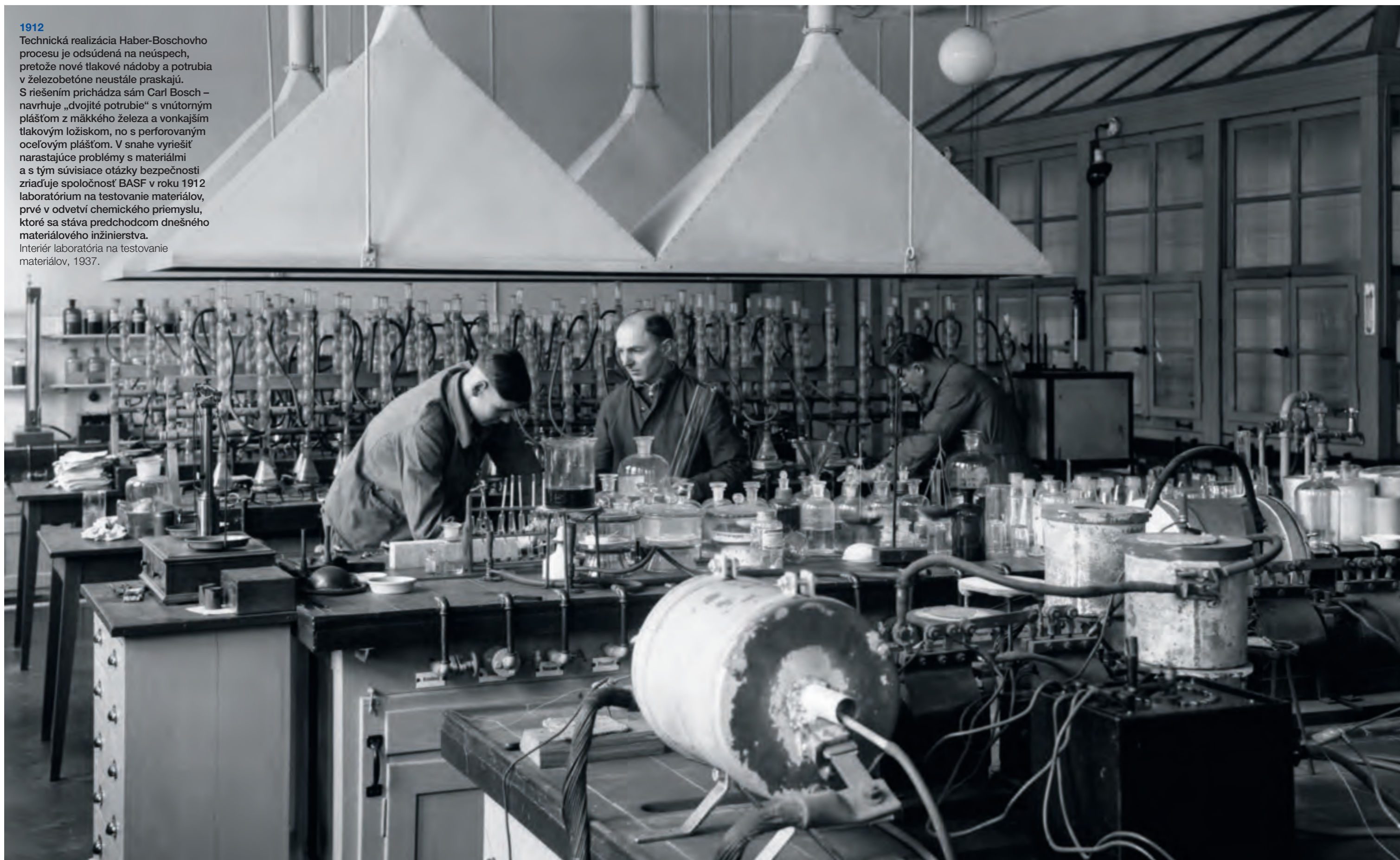
Vľavo: Proces syntézy amoniaku je pomenovaný podľa týchto mužov. Fritz Haber (1868 – 1934, vľavo) uskutočňuje proces v laboratórnych podmienkach, Carl Bosch (1874 – 1940, vpravo) ho rozširuje na rozsah priemyselnej výroby. Dole: Spoločnosť BASF na prelome 19. a 20. storočia.

1912

Technická realizácia Haber-Boschovho procesu je odsúdená na neúspech, pretože nové tlakové nádoby a potrubia v železobetóne neustále praskajú. S riešením prichádza sám Carl Bosch – navrhuje „dvojitú potrubie“ s vnútorným plášťom z mäkkého železa a vonkajším tlakovým ložiskom, no s perforovaným oceľovým plášťom. V snahe vyriešiť narastajúce problémy s materiálmi a s tým súvisiace otázky bezpečnosti zriaďuje spoločnosť BASF v roku 1912 laboratórium na testovanie materiálov, prvé v odvetví chemického priemyslu, ktoré sa stáva predchodcom dnešného materiálového inžinierstva.

Interiér laboratória na testovanie materiálov, 1937.

1913

V novovybudovanom zariadení Oppau severne od Ludwigshafenu začína pracovať prvý závod na syntézu amoniaku, čím sa v spoločnosti BASF začína aj priemyselná výroba umelých hnojív.

Koná sa slávnostné otvorenie klubovne spoločnosti BASF, známej ako „Vereinshaus“ (dnešný „Feierabendhaus“). Sú v nej spoločenské miestnosti, knižnica, reštaurácia aj bowlingová dráha, ktorú môžu zamestnanci využívať vo voľnom čase. Pri príležitosti otvorenia budovy v apríli 1913 zároveň vychádza prvé vydanie podnikových novín. V závodoch v Ludwigshafene a Oppau je založený miestny hasičský zbor ako profesionálna požiarna brigáda. Okrem hasenia požiarov a pomoci pri haváriách patrí k jeho úlohám aj obsluha sanitiek a poskytovanie prvej pomoci.

Hore: Klubovňa „Vereinshaus“ v roku 1913.

Dole: Nová továreň v Oppau okolo roku 1914. V diaľke vidno závody v Ludwigshafene.

1914

V lete 1914 začína prvá svetová vojna. Nemecko sústreďuje svoje zdroje do rozsiahleho vojnového úsilia, ktoré čoraz viac zaťažuje hospodárstvo. Vďaka vojne si novo industrializovaná spoločnosť po prvý raz uvedomuje dvojitú povahu mnohých svojich produktov, vrátane tých, ktoré vyrába chemický priemysel. Napríklad syntetický amoniak bol pôvodne vytvorený na to, aby zabezpečoval dodávky potravín pre narastajúcu populáciu. Ale tvárou v tvár narastajúcemu nedostatku streliva ku koncu roka 1914 vyhlási vláda výrobu amoniaku za svoju najvyššiu prioritu. V závode Oppau sa premieňa na kyselinu dusičnú, a potom sa dodáva do podnikov na výrobu výbušnín. Chlór a fosgén, hlavné medziprodukty používané napríklad na výrobu farbív a liekov, teraz využívajú armády na oboch stranách frontu ako jedovaté plyny. Spoločnosť BASF je jedným z mnohých dodávateľov.

1917

Spoločnosť BASF uvádza do prevádzky druhý závod na výrobu syntetického amoniaku, továreň Leuna pri nemeckom meste Merseburg. Ide o jej prvý veľký závod mimo Ludwigshafenu.

Vľavo: Závod neďaleko nemeckého Merseburgu, okolo roku 1920.

1918

Keď v roku 1918 končí prvá svetová vojna, nemeckí výrobcovia farbív prišli o svoje vedúce postavenie na svetových trhoch. Výrobné zariadenia, dcérske spoločnosti, sesterské a obchodné spoločnosti v iných krajinách sú skonfiškované, rovnako ako aj patenty registrované v zahraničí. Reparácie, ktoré určili víťazi vojny, brzdia hospodársku obnovu. Spoločnosť BASF niekoľko mesiacov okupujú francúzske vojská a jej spojenie s východným brehom Rýnu je prerušené.

Hore: Nedostatok potravín v dôsledku vojny. Spoločnosť BASF rozdáva jedlo svojim zamestnancom v roku 1917.

1919

Vznik prvej Nemeckej republiky v novembri 1918 vedie aj k zmenám stanov spoločnosti BASF. Namiesto doterajšieho paternalistického prístupu vedenia vo vzťahu k zamestnancom nastupuje zákonom nariadené spolurozhodovanie o právach zamestnancov. V júli 1919 je podpísaná prvá kolektívna zmluva o mzde v chemickom priemysle, ktorou sa ustanovuje osemhodinový pracovný deň, ktorý už dlho požadujú odborové zväzy. V roku 1920 je zvolený prvý závodný výbor spoločnosti BASF a v roku 1922 sú jeho predstavitelia prijatí do podnikovej Dozornej rady.

1921

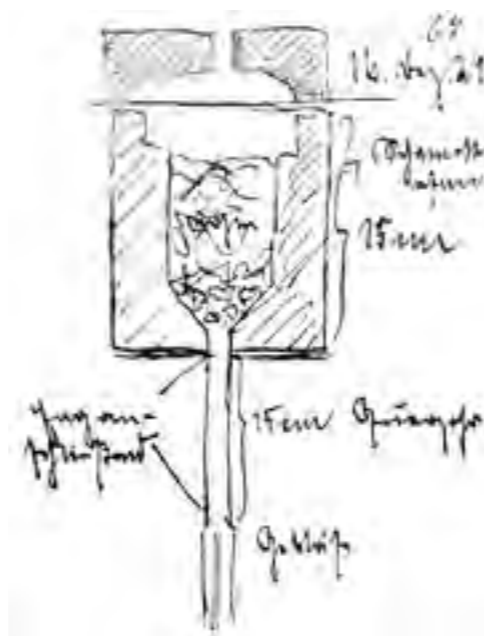
Pre zamestnancov spoločnosti BASF sa začína kultúrny program, ktorý otvára symfonický koncert.
Dňa 21. septembra 1921 zasiahne továreň v Oppau mohutná explózia, ktorá si vyžiada vyše 500 životov. Závod aj komunita utrpia obrovské škody.
Hore: Továreň v Oppau po výbuchu, 1921.

1923

Rastúca inflácia je dedičstvom porážky Nemecka v prvej svetovej vojne. Jeden americký dolár má hodnotu 4,2 biliónov mariek. Majetok spoločnosti BASF v tomto roku predstavuje 65 733 583 748 miliónov mariek. Spoločnosť sa snaží ochrániť svoju pracovnú silu pred dôsledkami tejto extrémnej devalvácie a na vrchole krízy v roku 1923 zavádza tzv. „anilínový dolár“ ako formu meny.
V nadväznosti na syntézu amoniaku sa uvádza do praxe nový vysokotlakový proces, konkrétne syntéza metanolu, ktorú vyvinul Matthias Pier (1882 – 1965).

Hore: „Anilínový dolár“, istý čas najvyhľadávanejšia bankovka v regióne Falcko.

1924

Pri pokusoch zlepšiť výrobu syntézneho plynu pomocou výroby amoniaku objavuje Fritz Winkler (1888 – 1950) v roku 1924 princíp fluidného lôžka. Tento technický počin prináša vynikajúci horľavý plyn z procesu koksovania jemnozrnného hnedého uhlia. Winklerov princíp je zároveň základom postupu, ktorý vyvinie spoločnosť BASF v roku 1950, pri ktorom sa v peciach s fluidným lôžkom páli pyrit za vzniku kyseliny sírovej.

Hore: Nákres princípu fluidného lôžka v laboratórnom denníku Fritza Winklera.

Zodpovednosť

Spoločnosť BASF sa hlási k modelu trvalo udržateľného rozvoja od roku 1994. Každý z troch rozmerov trvalo udržateľného rozvoja – ekonomika, životné prostredie a spoločnosť – má však v spoločnosti BASF ako samostatný aspekt omnoho dlhšiu tradíciu.

1

Trvalo udržateľný rozvoj – stará koncepcia, nový model

Korene tohto pojmu siahajú do obdobia prvej polovice 18. storočia. Ako politický model charakterizuje trvalo udržateľný rozvoj až 21. storočie. Smerovanie tohto vývoja určuje v roku 1992 Organizácia Spojených národov (OSN), keď vydáva celosvetový akčný program trvalo udržateľného rozvoja s názvom „Agenda 21“. V roku 1994 sa k zásadám trvalo udržateľného rozvoja prihlásila aj spoločnosť BASF a odvtedy sa nimi dôsledne riadi. Sú hnacou silou jej rastu a stávajú sa zároveň súčasťou jej poslania, ktoré je vyjadrené sloganom z roku 2011: „Tvoríme chémiu pre trvalo udržateľnú budúcnosť.“

Pre spoločnosť BASF znamená trvalo udržateľný rozvoj spájanie hospodárskeho úspechu s ohľaduplnosťou voči životnému prostrediu a spoločenskou zodpovednosťou. Tým sa dostávajú do súladu tri oblasti vývoja s tradíciami, ktoré majú v jej existencii rôzne trvanie: krátko po svojom založení v roku 1865 si spoločnosť BASF stanovuje prvotný strategický smer, ktorý je rozhodujúci pre hospodársky úspech. Čoskoro upozorňuje aj na sociálne problémy, pretože nástup industrializovanej spoločnosti kladie zvláštne požiadavky. A v 60. rokoch 20. storočia začínajú zohrávať čoraz dôležitejšiu úlohu aj otázky životného prostredia.

Fyzioterapia
Závodná klinika, založená v roku 1866 s prvým závodným lekárom, sa okolo roku 1900 sťahuje do nového zdravotníckeho zariadenia s kvalitným vybavením. Jeho súčasťou je aj miestnosť pre fyzioterapiu, na obrázku v roku 1921.

Sociálna zodpovednosť

Zamestnanecké výhody a odmeny

Keď je v roku 1865 založená spoločnosť BASF, mzdy jej pracovníkov sotva stačia na prežitie. Choroba sa stáva vážnou hrozbou. Verejné zdravotníctvo ešte neexistuje. Preto je pre spoločnosť BASF obzvlášť dôležité, aby dobrovoľne poskytovala sociálne služby. Jadro jej služieb spočítku tvorí zdravotná starostlivosť, bezpečné pracovné podmienky a poskytovanie dôstojných životných podmienok pre jej zamestnancov. Onedlho sa k tomu pridáva aj vzdelávanie a kultúra, ktoré sa rozširujú aj mimo areálu továrni a výrobných závodov. Spoločnosť BASF dodnes reaguje svojimi službami na sociálne potreby.

Bezpečné pracovné podmienky a zdravotná starostlivosť

Rok po svojom založení si spoločnosť BASF najíma závodného lekára – historicky prvého v celom nemeckom chemickom priemysle. Čoskoro pre svojich pracovníkov otvára zamestnanecké kúpele. V roku 1884 nasleduje zdravotné poistenie poskytované spoločnosťou BASF, ktoré zďaleka presahuje úroveň požadovanú zákonom. Medzi prvé opatrenia v oblasti bezpečnosti práce patria bezpečnostné zariadenia na strojoch a technickom vybavení. Keď je v roku 1929 zamestnaný prvý bezpečnostný technik, okrem technických bezpečnostných zariadení sa základom zlepšovania bezpečnosti práce stáva predovšetkým vzdelávanie zamestnancov o rizikách pracovných nehôd.

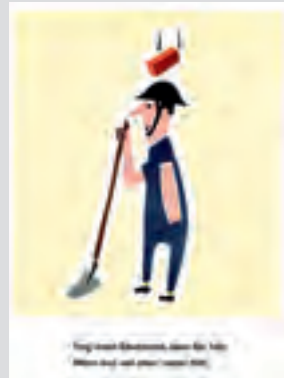
Priestor na bývanie a ďalšie výhody

Rozsiahlou výstavbou bytov pre zamestnancov v roku 1872 položí spoločnosť BASF základný kameň ďalšieho piliera svojej ranej sociálnej politiky. Výstavba je dôležitá vzhľadom na nedostatok ubytovacích kapacít ako aj všeobecný nedostatok životných potrieb, ktorý charakterizuje situáciu robotníkov ešte aj v 20. storočí. Postarané je preto aj o fyzickú pohodu a dobré podmienky pracovníkov, keď v roku 1884 otvára svoje brány prvá závodná jedáleň. Potreby zamestnancov sa však menia úmerne s meniacim sa spoločenským prostredím a spoločnosťou samotnou, preto je dnes dôležitá rovnováha medzi rodinným a pracovným životom. V roku 1986 predstavuje spoločnosť BASF svoje prvé aktivity v tejto oblasti.

Vzdelávacie a kultúrne aktivity

Široké možnosti vzdelávania zamestnancov siahajú ešte do roku 1900, keď je zriadená knižnica pre robotníkov. Keď v roku 1949 usporiada spoločnosť BASF svoj prvý letný kurz pre zahraničných študentov, možnosti vzdelávania už nie sú obmedzené len na zamestnancov firmy. S cieľom vzbudiť záujem o vedu u detí už od raného veku zriaďuje v roku 1997 prvé školské laboratóriá.

Kultúrne aktivity spoločnosti BASF sa začínajú v roku 1921 prvým koncertom pre zamestnancov, ktorým určil trend spoločenského života presahujúci hranice Ludwigshafenu.

Ochranné odevy pre bezpečnosť práce
V roku 1956 spoločnosť BASF zavádza do pracovného procesu ochranné prilby. Ich nosenie ešte nie je povinné a zamestnanci si na ne zvykajú len veľmi pomaly. Táto pohľadnica zo 60. rokov vtipne propaguje nosenie ochranných prilb v záujme vyššej bezpečnosti na pracovisku.

Centrum starostlivosti o matky s deťmi
Spoločnosť BASF zahŕňa do svojich zdravotníckych služieb aj rodiny svojich zamestnancov. V roku 1894 zriaďuje pôrodnické oddelenie a v roku 1920 centrum starostlivosti o matky s deťmi. Na fotografii pohľad do čakárne v roku 1921.

Záchranná zdravotná služba

V roku 1935 sú zakúpené prvé špeciálne sanitky na prepravu chorých a zranených. V roku 1955 zriaďuje spoločnosť BASF modernú záchrannú zdravotnú službu. Na fotografii nakladanie zraneného muža do sanitky v roku 1921 (vľavo hore).

Školské laboratóriá

Spoločnosť BASF dnes podporuje vedeckú výchovu a radosť z experimentovania v 30 krajinách sveta. V rámci programu „ReAção“ ponúka napríklad učiteľom v Brazílii možnosť zlepšiť si svoje vedecké poznatky (vpravo hore).

Hasičský zbor

Rýchly príchod na miesto nehody v prípade núdze. Spoločnosť BASF zriaďuje v roku 1913 závodný hasičský zbor. Hasenie požiarov, záchranné práce pri nehodách a ochrana sú jeho úlohou už viac ako storočie. Na fotografii koľajová hasičská striekačka na motorový pohon z roku 1930 (dole).

Čistenie odpadových vôd
Čistička odpadových vôd, ktorá spúšťa svoju prevádzku v roku 1974, je do dnešného dňa najväčšou svojho druhu v Európe. Čistí odpadové vody zo zariadení spoločnosti BASF a príslušných oblastí. Jej kapacita postačuje na vyčistenie odpadových vôd šesťmiliónového mesta (vľavo hore).

Efektívna výroba energie
Spoločnosť BASF od roku 1997 vyrába paru a elektrinu v kogeneračných elektrárnach na kombinovanú výrobu tepla a elektriny v Ludwigshafene. Dosahujú účinnosť až 90 percent. V konvenčných elektrárnach je to len polovica (vpravo hore).

Ekologické laboratórium
V Ludwigshafene sa v roku 1991 otvára nové ekologické laboratórium. Jeho úlohou sú biologické, ekologické a environmentálne analýzy rôznych látok, produktov a odpadových vôd (vľavo dole).

Pri spaľovaní vzniká energia
Tepelná likvidácia pomocou patentovanej technológie: od roku 1964 spoločnosť BASF spaľuje odpad z výroby v rotačných peciach, pričom vzniká para a elektrina. Fotografia z roku 1989 (vpravo dole).

Ekologický rozmer

Dlhá cesta do cieľa

Aspekty životného prostredia zohrávajú v koncerne BASF spočiatku rovnako nepodstatnú úlohu ako v celej ľudskej spoločnosti. Až do 20. storočia symbolizujú dymiace komíny hospodársky rozmach a nie znečisťovanie ovzdušia. K hlbokéj zmene dochádza až v 60. rokoch, keď sú škody na životnom prostredí čoraz zjavnejšie a v dôsledku toho narastajú aj spoločenské a politické tlaky na zmenu.

Spoločnosť BASF reaguje na tento vývoj celým radom opatrení. V roku 1964 napríklad zavádza rotačné pece na spaľovanie zvyškov z výrobného procesu, v roku 1974 zriaďuje čističku odpadových vôd a v roku 1988 závod na odsírenie dymových plynov pre ústrednú elektrárňu v Ludwigshafene. V roku 1985 spoločnosť BASF po prvý raz prijíma ekologický predpis, ktorý hovorí, že hospodárske aspekty nemajú prednosť pred ochranou životného prostredia. To sa týka všetkých zariadení spoločnosti BASF po celom svete.

K realizácii opatrení na ochranu životného prostredia mimo Ludwigshafenu dochádza ešte skôr. Čistenie odpadových vôd je jedným z príkladov. V brazílskom meste Guaratinguetá uvádzajú do prevádzky prvú čističku odpadových vôd už v roku 1976 a do roku 1988 spoločnosť BASF prevádzkuje čističky odpadových vôd v 55 zariadeniach po celom svete. Dnes ich je vyše 60.

V súčasnosti však už nejde len o citlivé opatrenia. Spoločnosť BASF ponúka svojim zákazníkom aj riešenia, ktoré zabraňujú emisiám skleníkových plynov a zvyšujú energetickú účinnosť – napríklad pomocou izolačných materiálov.

Efektívnejšie využívanie a výroba energie

Rekuperáciu tepla využíva spoločnosť BASF od roku 1910, počnúc parnými kotlami. Základný princíp premeny vyžarovaného procesného tepla na paru a jej dodávka do továrni v podobe energie namiesto znečisťovania životného prostredia sa časom zdokonaľuje. Energetické toky sa spájajú v takzvanom energetickom Verbunde. Približne 50 percent dopytu po dodávke pary v Ludwigshafene stačí pokryť odpadové teplo a energiu zo spaľovania zvyškov z výrobného procesu. Tým sa šetria peniaze a chráni životné prostredie.

K ochrane zdrojov a životného prostredia prispieva nielen efektívne využívanie energie, ale aj jej výroba. Od roku 1997 spoločnosť BASF využíva plynové a parné turbíny vo vysoko efektívnych kogeneračných elektrárnach na kombinovanú výrobu tepla a elektrickej energie (CHP). V súčasnosti prevádzkuje vo svete 20 elektrární CHP.

Meranie hodnôt vzduchu pomocou balónov
V roku 1960 sa spoločnosť BASF rozhodne pre výnimočnú metódu merania hodnôt vzduchu, a to pomocou balóna. Na rozdiel od lietadiel, ktoré poháňajú prístroje, umožňujú merací balón bezchybné merania. Vzduch, ktorý má byť meraný, nasávajú dve plastové trubice s dĺžkou 400 metrov.

Mini laboratórium na kolesách
Environmentálne monitorovacie vozidlá sledujú stovky rôznych látok a sú vybavené modernými technológiami na ich analýzu. Prvé začalo premávať v roku 1973 a pracovalo pre monitorovacie stredisko sledovania ovzdušia a hluku, ktoré vzniklo rok predtým. Na fotografii jedno z takýchto vozidiel z roku 1985.

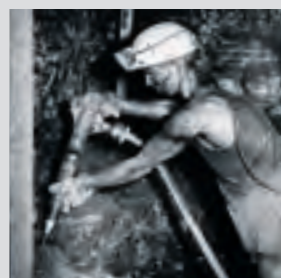

Kontrola odpadových vôd
Rutinnou činnosťou zariadení spoločnosti BASF vo svete je aj pravidelná kontrola odpadových vôd. Na fotografii kontrola odpadovej vody v indonézskej metropole Jakarta v roku 1989.

Syntéza amoniaku

V roku 1913 sa spoločnosti BASF podarilo niečo, čo sa v tom čase považuje za technicky nemožné: syntéza amoniaku pri vysokom tlaku. Dnes je možné umelo vyrábať aj hnojivá. Na obrázku plagát z 20. rokov 20. storočia.

Uhlie, ropa a zemný plyn

Rozhodujúci je bezpečný prístup k energetickým zdrojom a nerastným surovinám. Preto sa BASF v roku 1907 stáva spoluvlastníkom uhoľnej bane Auguste Victoria. Po transformácii na petrochémiu v roku 1969 kupuje ropnú a plynárenskú spoločnosť Wintershall AG.

Titulná strana cenníka z roku 1896

Najjednoduchšia forma kontaktu so zákazníkmi sa uskutočňuje prostredníctvom obchodných rokovanií. Od fúzie so stuttgartskými firmami Knosp a Siegle má spoločnosť BASF svoju vlastnú marketingovú organizáciu.

Faktory hospodárskeho úspechu

Princíp Verbund

Keď Friedrich Engelhorn v roku 1865 zakladá spoločnosť BASF, snaží sa uskutočniť prelomovú myšlienku: sústrediť všetky fázy výrobného procesu na jednom mieste. V Ludwigshafene preto vzniká sieť závodov úzko prepojených prostredníctvom tokov produktov a energií. Šetria sa tak suroviny, energia aj peniaze. Tento výrobný Verbund vytvára tradičné základné kompetencie spoločnosti BASF a po prvý raz sa „vyváža“ aj za hranice – v roku 1964 je založené takéto zariadenie v belgických Antverpách. V súčasnosti koncern BASF prevádzkuje vo svete šesť veľkých Verbundov.

Výskum s víziou

Tri roky po svojom založení spoločnosť BASF menuje Heinricha Cara za svojho prvého výskumného riaditeľa s cieľom posilniť vlastný výskum. V nasledujúcich rokoch sa zrodí jedinečná výskumná organizácia, ktorá nemá obdoby. Stratégia opierajúca sa o inovácie sa čoskoro stáva charakteristickým znakom spoločnosti BASF. Po dlhých 17 rokoch výskumu a zopár nezdaroch uvádza v roku 1897 na trh farbivo „Indigo Pure BASF“. Je to celosvetový úspech. To isté platí o syntéze amoniaku, ktorého výroba sa začne v roku 1913. Opäť je potrebná vytrvalosť. Obe inovácie odhaľujú zároveň ďalšiu črtu výskumu BASF, a síce, že veľký úspech je možný len začlenením externých partnerov do procesu inovácií a za úzkej medziodborovej spolupráce vo vnútri spoločnosti.

Orientácia na zákazníka

V roku 1891 je založený predchodca Oddelenia aplikovaných technológií spoločnosti BASF a jeho úlohou je od samého začiatku viac než len obyčajný kontakt so zákazníkmi. Poskytuje aj intenzívnu podporu a poradenstvo. Tento model sa stáva príkladom a v roku 1914 spoločnosť BASF zriaďuje Výskumnú poľnohospodársku stanicu v snahe presvedčiť pestovateľov o výhodách nových syntetických hnojív. Jej úsilie je korunované úspechom. Okrem toho spoločnosť BASF čoskoro využíva svoje úzke kontakty so zákazníkmi aj na včasnú identifikáciu potrieb trhu a zakomponovanie týchto zistení do vývoja produktov. Z pôvodného kontaktu so zákazníkmi sa postupne stáva explicitná orientácia na zákazníka.

Navrhovanie nových zariadení
Pretože vo výrobnom Verbunde sú jednotlivé závody navzájom úzko prepojené, vyžadujú si presné plánovanie. To má na starosti technická kancelária, na fotografii záber zo 60. rokov 20. storočia.

1925 – 1944

Spoločnosť BASF stavia na svojich odborných znalostiach Haber-Boschovho procesu a rozvíja ďalšie oblasti aplikácie vysokotlakovej technológie: hydrogenáciu uhlia na výrobu syntetického paliva a výrobu syntetickej gumy (Buna). Robí tak v rámci štruktúry podniku I.G. Farbenindustrie AG, ktorý vznikol zlúčením spoločnosti BASF a piatich ďalších významných chemických spoločností v roku 1925.

1925

Pokračujúce politické nepokoje, povinnosti platiť reparácie, demontáž tovární, nedostatok uhlia, problémy s dopravou, francúzska okupácia ľavého brehu Rýnu a zavedenie colnej hranice na Rýne stále bránia hospodárskej obnove spoločnosti BASF. Predstavitelia významných chemických spoločností sa preto stretnú, aby prerokovali posilnenie vzájomnej voľnej spolupráce, ktorá začala v roku 1916. Zhodnú sa na tom, že budú spoločne realizovať potrebné zefektívnenie výroby a predaja. Takto vzniká v roku 1925 I.G. Farben Aktiengesellschaft (krátko I.G. Farben) ako výsledok fúzie spoločnosti BASF a ďalších piatich spoločností (vrátane koncernov Hoechst a Bayer). Sídlo spoločnosti sa presúva do Frankfurtu nad Mohanom. Továrne v Ludwigshafene a Oppau tvoria hlavnú časť „továrenskej skupiny Horné Porýnie“, jednej zo štyroch pôvodných prevádzkových jednotiek podniku I.G. Farben. Hore: Od roku 1927 sa na syntézu benzínu z uhlia používajú vysokotlakové reaktory obrovských rozmerov. Vpravo: Administratívna budova podniku I.G. Farben vo Frankfurte na rieke Mohan.

1927

Na trh prichádza Nitrophoska, prvé priemyselné hnojivo z homogénnej zmesi na svete. Benzín z uhlia: Friedrich Bergius, chemik z Hannoveru, už v roku 1913 úspešne získal kvapalné reakčné produkty z uhlia pod vysokým tlakom za použitia vodíka. Tejto myšlienky sa chopí chemik spoločnosti BASF Matthias Pier (1882 – 1965) a čoskoro nachádza spôsob využitia tohto procesu v priemyselnom meradle. V roku 1927 opúšťa závod Leuna neďaleko Merseburgu prvé cisternové vozidlo s benzínom vyrobeným z uhlia. Vľavo: Titulná strana informácií o produkte Nitrophoska z 20. rokov 20. storočia.

1928

Pod vedením budúceho riaditeľa výskumu Waltera Reppeho (1892 – 1969) začínajú výskumníci v roku 1928 skúmať katalytické reakcie acetylénu pod tlakom. Tieto operácie sú známe pod označením „Reppeho chémia“ a umožňujú vytváranie veľkého množstva organických zlúčenín a medziproduktov z jednoduchých stavebných kameňov. Acetylénová chémia je zároveň jedným z najdôležitejších predpokladov pre vývoj plastov. Počas krutej zimy v rokoch 1928 – 1929 podnik I.G. Farben uvádza na trh prvú nemrznúcu zmes do automobilov pod názvom Glysantin. Hore: Nemrznúca zmes Glysantin vaše vozidlo vždy pripraví – aj v zime. Vľavo: Skromné miesto revolučných objavov, technické centrum výroby plastov v roku 1929.

1929

Syntézou styrénu v roku 1929 sa začína nová éra plastov. V závodoch v Ludwigshafene a Oppau, ktoré v tom čase zamestnávajú už 24 442 ľudí, sa v priebehu nasledujúcich rokov začínajú rozsiahle práce v novom odbore chémie a fyziky: v oblasti polymérov. V nadchádzajúcich rokoch bude vyvinutých niekoľko druhov týchto zlúčenín pre veľkokapacitnú priemyselnú výrobu plastov: akrylové polyméry (1929), polystyrén (1930), polyvinylchlorid (1931), polyizobutylén (1931), polyvinyléter (1934) a polyetylén (1937). Krátkodobé zahraničné úvery, z ktorých sa financovala hospodárska obnova, sú po krachu na newyorskej burze z Nemecka stiahnuté. Výsledkom je zhoršujúca sa hospodárska situácia sprevádzaná masovou nezamestnanosťou a chudobou, čo prispieva k politickej nestabilite Weimarskej republiky a v konečnom dôsledku pripraví pôdu pre nástup nacistov k moci.

Vľavo: V roku 1934 sa polystyrén stále plní do drevených sudov.

Dole: Slávnostný sprievod pri príležitosti nemeckého Sviatku práce pred kultúrnym domom Feierabendhaus.

Bild: Archiv der Max-Planck-Gesellschaft, Berlin-Dahlem

1931

Carl Bosch a Friedrich Bergius získajú Nobelovu cenu za vývoj vysokotlakovej technológie, ktorá sa používa na syntézu amoniaku a hydrogenáciu uhlia. Na trh prichádza lepidlo Kaurit a znamená revolúciu v drevospracujúcom priemysle. Otvára cestu k výrobe drevotriesky, a tým aj nové možnosti v oblasti spracovania dreva. Hore: Certifikát o udelení Nobelovej ceny za vývoj vysokotlakovej technológie.

1933

Adolf Hitler je 30. januára 1933 vymenovaný za nemeckého kancelára. V priebehu nasledujúcich mesiacov preberá Nacistická strana kontrolu nad sociálnou politikou a „mienkotvornými“ orgánmi v jednotlivých zariadeniach podniku I.G. Farben. Ideológia národného socializmu formuje každodenné činnosti aj v závodoch Ludwigshafen a Oppau. Podniková knižnica je „očistená“, podnikové noviny sú zreorganizované a 1. mája sa všetci zamestnanci zúčastňujú na slávnostných sprievodoch pri príležitosti nemeckého Sviatku práce. Súčasťou každodenného režimu v továrňach sa stávajú pravidelné nástupy vo vojenskom štýle. Po zákaze odborových zväzov sa zamestnávateľi („vedenie továrne“) aj zamestnanci („nasledovníci“) zapisujú do „Nemeckého frontu práce“. V nasledujúcich rokoch tento vývoj vedie k tomu, že I.G. Farben sa dokonca zapletie s nacistickým režimom.

1931

V roce 1931 je patentovaný Oppanol, stále oblíbený a všestranný produkt v sortimentu společnosti BASF. Na fotografii: výroba polyizobutylénu „v nádobách“ je stále nespojitá, 1938.

1934

Ideálnym spojením odborných znalostí z rôznych oblastí vzniká nový revolučný vynález, magnetická zvuková páska: od roku 1924 sa v Ludwigshafene vyrába mimoriadne jemný karbonylový železný prášok, ktorý sa používa na výrobu indukčných cievok pre telefónne káble. Za schopnosť vyrábať mimoriadne jemné disperzie vďaka spoločnosť svojim skúsenostiam z výroby farbív, a napokon aktivity v novom odbore plastov dopomôžu k vývoju vhodného nosného média v podobe tenkej fólie. Podniky AEG a I.G. Farben, ktorá sa v roku 1932 dohodli na vzájomnej spolupráci pri výrobe magnetického nahrávacieho zariadenia (vtedy nazvaného magnetofón), dodávajú v roku 1934 prvých 50 000 metrov magnetickej pásky.

Hore: Podnikové noviny so znakom hákového kríža, symbolu nového vedenia, rok 1934.

Dole: Magnetické nahrávacie zariadenie vyvinuté firmou AEG s novou magneticou páskou z výroby v Ludwigshafene vyvolá senzáciu na berlínskom rozhlasovom veľtrhu v roku 1935.

1936

Verejnosti sa po prvý raz predstavuje syntetická guma pod názvom Buna. Podnik I.G. Farben kladie základný kameň továrne na výrobu Buny v nemeckom meste Schkopau.

1939

S vypuknutím druhej svetovej vojny v septembri 1939 Nemecko prechádza na vojnové hospodárstvo. Do tohto sebestačného a povinného systému je začlenený aj koncern I.G. Farben a jeho syntetické produkty, najmä dusík, guma a benzín. Počas vojny sú mnohí mužskí zamestnanci povolaní do vojenskej služby. Na ich miesto nastupujú ženy povolané do práce, vojnoví zajatci a nútení robotníci, najmä z okupovaných krajín východnej Európy. Do práce sú nútení aj väzni z koncentračného tábora v poľskom Osvienčime, ktorí musia pracovať v továrni I.G. Farben na výrobu Buny na základe rozkazu najvyššieho velenia nemeckej armády z roku 1940.

Hore: Nútené práce v Osvienčime, Poľsko, 1944.

1940

V júni sa začínajú prvé nálety spojeneckých bombardérov na továrne v Ludwigshafene a Oppau. Útoky zatiaľ nemajú vážny dopad na výrobu.

Dole: Závody v Ludwigshafene a Oppau v roku 1939.

1941

V Ludwigshafene sa stavia tretí závod koncernu I.G. Farben na výrobu gummy podľa trojstupňového procesu, ktorý navrhol Walter Reppe. Spája továrne v Ludwigshafene a Oppau, ktoré boli až doteraz od seba vzdialené.

Vľavo: Robotníci spúšťajú hlavu veže butynediolového reaktora v továrni na výrobu Buny.

1943

V rokoch 1943 až 1944 sa Ludwigshafen stáva terčom ťažkých leteckých útokov. Zasiahnutých je čoraz viac závodov. Od polovice roku 1944 výroba prudko klesá a do konca roka sa prakticky úplne zastaví.

Hore: Továreň v troskách. Pohľad na bránu č. 3 po skončení vojny.

Riešenia

Spoločnosť BASF sa už od svojho založenia snaží hľadať riešenia problémov celosvetového charakteru. Od roku 1865 sa zmenili potreby celej ľudskej spoločnosti – a spolu s nimi sa zmenila aj spoločnosť BASF a jej obchodné prevádzky. Výskum a inovácie však naďalej zostávajú jej hlavným kľúčom k úspechu.

2

Riešenia pre potreby spoločnosti

Rozpoznávanie spoločenských trendov a požiadaviek a hľadanie riešení pomocou výskumu a vývoja – to je motor, ktorý poháňa spoločnosť BASF už od roku 1865. Rovnako ako pred 150 rokmi, aj dnes na tomto základe vyvíja nové procesy a produkty. Jej inovácie pomáhajú zlepšovať život.

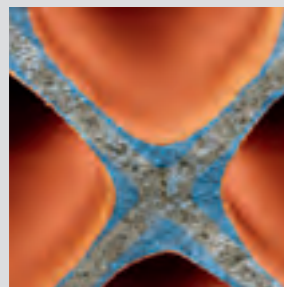
V spoločnosti BASF všetko začalo farbivami. Prírodné farbivá sú v tom čase drahé a dovoliť si ich môže len zopár ľudí. BASF vnáša do života ľudí farby a spestruje ho svojimi novými syntetickými farbivami.

Vzhľadom na rýchly rast populácie okolo roku 1900 zároveň stúpa dopyt po priemyselných hnojivách, a ten sa stáva východiskom novej kapitoly v dejinách spoločnosti BASF. V roku 1913 prichádza s riešením v podobe syntézy amoniaku.

V 50. rokoch 20. storočia nastupujú plasty, ktoré prinášajú zákazníkom nové možnosti v oblasti vývoja produktov. Každodenný život sa bez nich zdá odrazu nepredstaviteľný. Umožňujú výrobu ľahkých komponentov a od 60. rokov 20. storočia formujú nový princíp dizajnu v automobilovom priemysle.

Zvláštne výzvy so sebou priniesol aj príchod 21. storočia. Výrobky a riešenia od spoločnosti BASF prispievajú k šetreniu zdrojov, zabezpečovaniu zdravých potravín a výživy a zlepšovaniu celkovej kvality života.

Výskum
Základom inovácií spoločnosti BASF je výskum, ktorý prebieha v jej vlastných laboratóriách. Na fotografii pohľad do textilného laboratória v roku 1965.

Trojcestný katalyzátor
Mobilné emisné katalyzátory čistia výfukové plyny, a tým významne znižujú znečistenie ovzdušia v dôsledku emisií v priebehu ostatných štyroch desaťročí. Na obrázku detailný pohľad na trojcestný katalyzátor.

Na vode i na súši
Palatal je veľmi univerzálny a vhodný na využitie nielen v automobilovom priemysle. Z plastov od spoločnosti BASF sa vyrábajú aj lode.

Mobilita a bývanie

Nemrznúca zmes – mobilita na snehu i na ľade

Keďže od 20. rokov 20. storočia ľudia čoraz viac jazdia na automobiloch, chladné počasie s nízkymi teplotami predstavuje pravidelný problém, pretože voda na chladenie motora zamrzá. V roku 1929 prichádza na trh Glysantin, prvá nemrznúca zmes. Dnes je najpredávanejšou chladiacou kvapalinou pre motory v Európe.

Plasty, katalyzátory a prísady na zníženie emisií výfukových plynov

V roku 1964 vyvoláva senzáciu plast Palatal od spoločnosti BASF v karosérii nového modelu Porsche. Hoci ide spočiatku o kuriozitu, ľahká konštrukcia sa stáva jedným z hlavných trendov v automobilovom priemysle a odvtedy možno plasty od spoločnosti BASF nájsť nielen v karosériách automobilov, ale aj v ich interiéroch, podvozkoch a motorových dieloch. Vďaka tomu sú vozidlá ľahšie, spotrebujú menej paliva a produkujú menej znečisťujúcich látok. Najnovším príkladom sú inovačné komponenty z plastov od spoločnosti BASF pre BMW i3, elektrické vozidlo od nemeckej automobilky BMW Group.

Katalyzátory odstraňujú z výfukových emisií znečisťujúce látky (oxid uhoľnatý, oxidy dusíka a uhlíkovíky). Míľnikom v oblasti technológií výfukových plynov sa stáva rok 1976, keď prichádza na trh trojcestný katalyzátor od americkej firmy Engelhard, ktorá je súčasťou skupiny BASF od roku 2006. Výskumníci spoločnosti BASF medzitým pokračujú v písaní príbehu úspechu a v roku 2013 prichádzajú so štvorcestným konverzným katalyzátorom FWC™, ktorý filtruje aj jemný prach z emisií zážihových motorov.

Po roku 1920 sa vyrábajú v Ludwigshafene prísady do paliva, ktoré taktiež prispievajú k ochrane životného prostredia, pretože znižujú spotrebu paliva a emisie škodlivých látok i skleníkových plynov.

Účinná tepelná izolácia vďaka penovým plastom

Keď spoločnosť BASF začína v roku 1951 vyrábať Styropor, jeho využitie, ktorým sa neskôr preslávi, ešte nie je jasné. Zatiaľ tento penový polystyrén iba vyplňa medzeru na trhu. Spočiatku sa zo Styroporu vyrábajú len izolácie káblov a záchranné kolesá. Prielom v jeho využití ako izolačného materiálu prichádza až ku koncu 50. rokov, keď sa vzhľadom na svoje vynikajúce izolačné vlastnosti čoraz viac využíva v stavebníctve alebo na chladenie. V súčasnosti je Styropor klasikou medzi izolačnými materiálmi. Spoločnosť BASF priebežne Styropor vylepšuje a v roku 1998 uvádza na trh produkt s názvom Neopor, ktorý zabezpečuje ešte lepšiu izoláciu.

Zjednodušenie procesu izolácie
Mnohí vlastníci domov a bytov si to už takým či onakým spôsobom vyskúšali. Budovy možno ľahko izolovať klasickým Styroporom, a to najmä vďaka jeho ľahkosti, ako vidno na fotografii z roku 1980 (vľavo hore).

Klasika
Styropor izoluje nielen pred hlukom, ale predovšetkým pred horúčavou a chladom. Reklama z roku 1960 na obrázku hovorí o výhodách, ktoré má táto klasika medzi izolačnými materiálmi od spoločnosti BASF v domácom stavebníctve (vpravo hore).

Testovacie centrum pre katalyzátory
Počítače analyzujú hodnoty výfukových plynov testovacích vozidiel v reálnych podmienkach v rámci výskumu katalyzátorov v meste Union v americkom štáte New Jersey (vľavo dole).

Porsche 904 Carrera GTS
V roku 1964 slávi svoju premiéru nový model Porsche. Jeho zvláštnym znakom je exteriér, ktorý tvorí plast Palatal od spoločnosti BASF, a znižuje tak hmotnosť vozidla o 150 kilogramov. Vďaka tomu má model nižšiu spotrebu paliva a produkuje menej emisií (vpravo dole).

Kühl im Sommer – warm im Winter!

Bei drückender Hitze angenehm im Kühlen sitzen und im kalten und strengen Winter behaglich die Wärme genießen – so ist das Wohnangenehme!

Kein Problem mit STYROPOR!

STYROPOR dämmt Kälte, Hitze und Trittschall. So läßt es sich sogar bei der heute ohnmächtig durchgehenden Leichtbauweise behaglich, ruhig und vor allem wirtschaftlich wohnen. Dämmplatten aus STYROPOR sind beständig gegen Fäulnis und Schimmelpilze, unempfindlich gegen Baufeuchte und Sonnenbestrahlung, nahezu unbegrenzt haltbar und bequem zu verarbeiten. Auch für Kühlräume, Ställe und Vorratslager gilt: Isoliert wird mit STYROPOR!

Styropor BASF

Bitte wenden Sie sich an den Basstoff-Vertriebsstellen. Auf Anfrage sind wir gerne bereit, Ihnen Broschüren kostenlos zuzugleichen.

BADISCHE ANSULIN & SODA-FABRIK AG · 6796 LUDWIGSHAFEN AM RHEIN

Nová aktívna zložka

Od roku 2001 vyrába spoločnosť BASF v nemeckom meste Schwarzheide fungicíd F 500. V dôsledku jeho používania sa zvyšujú aj výnosy poľných plodín, čo presahuje rámec čisto fungicídneho účinku (vľavo hore).

Pre vyššie výnosy plodín

Spoločnosť BASF prispieva k bezpečnosti potravín prostredníctvom výskumu priemyselných hnojív a prostriedkov na ochranu plodín. Slogan tejto reklamy z roku 1963 – „výskum vytvára potraviny“ – vyjadruje jeho podstatu (vpravo hore).

Výskumná

poľnohospodárska stanica
Výskumná poľnohospodárska stanica v Limburgerhofe, založená v roku 1914, skúma účinnosť priemyselných hnojív a prostriedkov na ochranu plodín od spoločnosti BASF, ako vidno na fotografii približne z roku 1925 (dole).

Potraviny a výživa

Kvalitnejšie plodiny vďaka priemyselným hnojivám a ochranným prostriedkom

Keďže okolo roku 1900 svetová populácia rastie rýchlejšie, je potrebné aj väčšie množstvo hnojív, aby bolo možné pestovať dostatočné množstvo obilia, ovocia a zeleniny. Organické hnojivá sú čoraz zriedkavejšie. S veľkým podnikateľským rizikom a obrovskou dávkou vytrvalosti spoločnosť BASF napokon vyvinie riešenie tohto problému a v roku 1913 otvára prevádzku prvého závodu na výrobu amoniaku na svete. Od tejto chvíle je možné vyrábať hnojivá priemyselne, čo znamená zásadný krok v ére minerálneho hnojenia. Haber-Boschov proces z vývojovej dielne spoločnosti BASF do dnešného dňa zabezpečuje potraviny pre miliardy ľudí.

Prostriedky na ochranu plodín od spoločnosti BASF zabezpečujú výnosy plodín tým, že ich chránia pred hubovými ochoreniami, hmyzom a burinou. V roku 1949 prichádza na trh jej prvý herbicíd, U46, a po ňom nasleduje množstvo ďalších novinek. Fungicídy z novej kategórie strobilurínov sú jedným z príkladov najnovšieho vývoja. Prvý z nich je uvedený na trh v roku 1996. V roku 2002 nasleduje F 500, ktorý sa odvtedy využíva v Brazílii na ochranu úrody sóje.

Zdravšia strava – doplnky výživy s pridanými vitamínmi

Nedostatok vitamínu A je stále naliehavý problém vo viac ako 70 krajinách sveta. Krok vpred v tomto smere ponúka proces obohacovania potravín dodatočnými živinami, ktorý sa nazýva fortifikácia. V zariadení spoločnosti BASF v dánskom meste Ballerup sa využíva špeciálny proces, pri ktorom sa vitamín A poťahuje škrobom alebo želatínou, ktoré ho chránia pred rozkladom v dôsledku pôsobenia svetla alebo kyslíka. Takto chránený ho možno distribuovať do celého sveta a pridávať do základných potravín priamo na mieste.

Dlhšia trvanlivosť vďaka plastom – balenie potravín

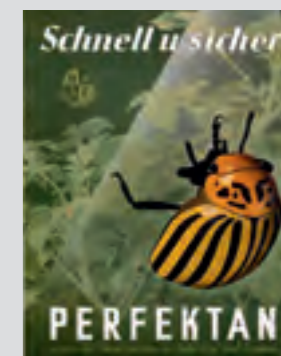
Triumf supermarketov, ktorý sa začína v 50. rokoch 20. storočia, kladie nové požiadavky na balenie potravín. Potraviny balené do plastov Lupolen a Ultramid od spoločnosti BASF zostávajú dlhšie čerstvé. BASF tiež vyvíja celý rad obalov, baliacich a tesniacich výrobkov a svetelných stabilizátorov na ochranu potravín. Okrem toho, že zabezpečujú dlhšiu skladovateľnosť potravín, zachovávajú aj ich čerstvosť. Vďaka tomu je potravina ešte dlho po otvorení ochranného balenia chutná a čerstvá.

Vitamín A

Vitamíny od spoločnosti BASF prispievajú k zdravej výžive. Spoločnosť BASF úspešne vstupuje do tejto oblasti podnikania v roku 1970 s priemyselnou syntézou vitamínu A.

Skutočný umelec v balení
Plastové obaly znamenajú revolúciu v odvetvi maloobchodu. Zo sortimentu plastov od spoločnosti BASF sa na maloobchodný predaj odporúča najmä polyetylén Lupolen, ako vidno na tejto reklame z roku 1961.

Na ochranu plodín
Ochranné prostriedky od spoločnosti BASF prispievajú k ochrane plodín, a tým zabezpečujú aj ich výnosy. Na obrázku reklama na jeden z prvých insekticídov od spoločnosti BASF z obdobia po roku 1950.

Vzorkovnica
Komplexný sortiment výrobkov od spoločnosti BASF vnáša do každodenného života v 19. storočí farby. Na obrázku vzorkovnica predajcu spoločnosti BASF.

Zábava so spoločnosťou BASF
Magnetofónová páska od spoločnosti BASF je ideálna na trávenie príjemných spoločných chvíľ v domácom prostredí, ako ukazuje táto reklama z roku 1962.

Riadi Luran
Novinka 60. rokov 20. storočia: výrobky pre domácnosť z ľahkých a pevných plastov, ktoré majú zároveň pekný moderný dizajn.

Chémia v každodennom živote

Farbivá – svet sa stáva farebnejším

Spoločnosť BASF vďačí za svoj vznik v roku 1865 potrebe syntetických farbív. Vďaka jej novinkám nie je farebné oblečenie viac luxusným tovarom. Míľnikom v oblasti chémie farbív je syntéza alizarínu, prvého syntetického červeného farbiva (1869), a modrých farbív indiga (1897) a indantrénu (1901). Farbivá od spoločnosti BASF čoskoro zaplnia trhy po celom svete. Najmä v Ázii má dlhoročnú tradíciu vo farbení pracovných odevov indigo. Dodnes sa používa na farbenie modrých džínsov. Vďaka indantrénovým farbivám sa zasa ľahko udržiavajú farebné tkaniny. Ich špeciálnou vlastnosťou je farebná stálosť.

Syntetické vlákna – elastické a ľahko sa udržiavajú

V 50. rokoch 20. storočia prichádzajú do módy textilie a pančuchy zo syntetických vlákien. Jedným z nich je Perlon, ktorého vláknitá surovina (polyamid 6) sa vyrába postupom vynájdenným v Ludwigshafene v roku 1939. V súčasnosti zabezpečuje vysokú mieru pohodlia pri nosení elastické vlákno Spandex, ktoré sa používa najmä pri výrobe športového a funkčného oblečenia. Vlákno Spandex do veľkej miery pozostáva z látky PolyTHF, ktorú vyrába spoločnosť BASF od roku 1983.

Magnetická páska – pamäťové médium s históriou

Ako magnetofónové pásky, audiokazety či videokazety – magnetické pásky spoločnosti BASF sú v druhej polovici 20. storočia synonymom domácej zábavy. Prvé magnetické pásky opúšťajú závod v Ludwigshafene v roku 1934. V súčasnosti už uvoľnili cestu svojim digitálnym nasledovníkom. Avšak jeden produkt z éry pamäťových médií od spoločnosti BASF sa v oblasti spotrebnej elektroniky používa dodnes: karbonylový železný prášok chráni citlivú elektroniku v mobilných telefónoch a ďalších zariadeniach pred kolísaním napätia.

Plasty – moderné materiály

Od 50. rokov 20. storočia sa vo všetkých oblastiach každodenného života čoraz viac používajú plasty. Najmä život v domácnostiach je bez nich čoskoro nemysliteľný. Či už sú súčasťou chladničiek alebo vysávačov, Ultramid a polystyrénové plasty od spoločnosti BASF podnecujú všeobecný rozmach plastov. Krátko po roku 1962, keď je na trh uvedený Luran, sa v praxi objavuje nový dizajn kuchynského riadu a nábytku. Konkrétnym príkladom je Panton, slávna konzolová stolička a kultová legenda popartu vyrobená z Luranu v 70. rokoch 20. storočia. V roku 2007 sa jej nasledovníkom stáva inováčná konzolová stolička Myto vyrobená z plastu Ultradur, ktorú spoločnosť BASF vyvinula v úzkej spolupráci s dizajnérom.

Závažová skúška stoličky

Stoličku Panton, vyrobenú z Luranu, testujú na Oddelení aplikovaných technológií v extrémnych podmienkach v roku 1971. Ide o prvú celoplastovú stoličku vyrobenú z jediného kusu (vľavo hore).

Skúšanie vzorov farbív

Spoločnosť BASF je verná svojmu sľubu zlepšovať každodenný život, a tak vykonáva množstvo aplikovaných testov na širokej škále svojich farbív. Na fotografii záber z textilného laboratória v roku 1962 (vpravo hore).

Etiketa indigového farbiva pre Čínu

Farbivá od spoločnosti BASF sú na celom svete ihneď rozpoznateľné podľa svojich farebných štítkov a etikiet. Často sú na nich vyobrazené výjavy z každodenného života danej oblasti alebo príklady ich využitia. Na obrázku etiketa indiga pre čínsky trh (dole).

1945–1964

Po skončení francúzskej vojenskej okupácie a dlhoročných rokovaniach o rozpustení podniku I.G. Farben je 30. januára 1952 obnovená akciová spoločnosť **Badische Anilin- & Soda-Fabrik Aktiengesellschaft**. Spoločnosť **BASF** je spočiatku zredukovaná na závody v Ludwigshafene a Oppau a svoj tradičný sortiment výrobkov, no stále prispieva k hospodárskemu rozmachu, ktorý sa v 50. rokoch 20. storočia naplno rozbieha.

1945

Po skončení vojny v roku 1945 sú zariadenia v Ludwigshafene a Oppau poznamenané obrovskou skazou. Z celkového počtu 1 470 budov v areáli je 33 percent úplne zničených, 61 percent je poškodených a len šesť percent zostalo bez ujmy. Továrne stratili 45 percent svojej celkovej výrobnéj kapacity. No kúsok po kúsok sa budovy opravujú a výrobné linky sa opäť navracajú do prevádzkového režimu.

Dole: Pohľad na južný cíp zariadenia v Ludwigshafene po rekonštrukcii, 1955.

1947

V roku 1947 sa konajú prvé povojnové voľby do závodného výboru. Úzka spolupráca medzi zástupcami zamestnancov a vedenia, najmä v rokoch obnovy, vedie k vzniku sociálnej politiky, ktorá je formálne ustanovená v prvej podnikovej zmluve v roku 1955. Počnúc rokom 1972 najvyššie vedenie spoločnosti zastupuje výbor výkonných zástupcov.

1948

Menová reforma z roku 1948 prináša prvé známky stabilizácie. Financovanie, ktoré umožňuje Marshallov plán, slúži ako významný impulz pre rýchlú hospodársku obnovu západného Nemecka. Následný hospodársky rozmach pokračuje až do 60. rokov a významne mu napomáha aj skutočnosť, že občania Nemeckej spolkovej republiky, založenej 23. mája 1949, sa stotožňujú s jeho cieľmi a štruktúrou.

Carl Wurster (1900 – 1974, predseda Správnej rady v rokoch 1952 až 1965) uvádza: „Roky obnovy od marca 1945 až po menovú reformu 21. júna 1948 boli nesporne najťažšími v dejinách spoločnosti BASF. To, čo sme dosiahli, by bolo nemysliteľné bez oddanosti všetkých pracovníkov, ktorí lojálne vykonávali svoje náročné úlohy v ťažkých podmienkach a s veľmi malým množstvom potravín.“

V roku 1948 spoločnosť BASF opäť zamestnáva 21 951 pracovníkov vo svojich bývalých továrňach v Ludwigshafene a Oppau, ktoré teraz tvoria južnú a severnú časť areálu zariadenia Ludwigshafen.

Silný výbuch cisternového vozidla v južnej časti areálu si vyžiada vyše 200 obetí na životoch a zničí mnoho novopostavených budov.

Hore: Zamestnanci spoločnosti BASF pri práci. Predák Rudolf Schuster a potrubár Otto Söberer v továrni na výrobu plynu v Oppau po roku 1950.

Vpravo: Vďaka herbicídu U46 vstupuje spoločnosť BASF v roku 1949 do podnikania v oblasti ochrany plodín.

1951
Spoločnosť BASF spúšťa výrobu svojho celosvetovo úspešného produktu Styropor. Vľavo: Styropor sa vyvíja v plechovkách od krému na topánky, ako sú napríklad tieto. Dole: Majster v ľahkej váhe Styropor, 1950.

1952
Po dlhých rokoch o rozštiepení podniku I.G. Farben je 30. januára 1952 opäť založená akciová spoločnosť Badische Anilin- & Soda-Fabrik Aktiengesellschaft. Nová spoločnosť však potrebuje aj novú filozofiu. V predchádzajúcich rokoch bolo zariadenie v Ludwigshafene hlavným dodávateľom základných produktov a výrobcom vysokotlakových strojov v rámci podniku I.G. Farben. Pracovné priestory treba zreorganizovať, rozšíriť a nanovo vybudovať. Rozvinúť bude treba aj exportné trhy. Vľavo: Emisia cenných papierov spoločnosti BASF z roku 1955.

1953
Spoločnosť BASF spolu s akciovou spoločnosťou Shell AG zakladá Rheinische Olefinwerke (ROW) v meste Wesseling na Rýne.

1955
Desať rokov po vojne stojí nemecké hospodárstvo opäť na vlastných nohách: v roku 1955 vrcholí tempo rastu na úrovni 11,7 percenta. V roku 1955 spoločnosť BASF kupuje a otvára nové rekreačné zariadenia pre svojich zamestnancov. Popri pôvodných zariadeniach neďaleko Ludwigshafenu má odteraz rekreačné chaty aj v Breinau v Čiernom lese a v meste Westerland na ostrove Sylt v Severnom mori. Po prvý raz od vojny obnovuje spoločnosť BASF výrobnú činnosť aj mimo Nemecka. Pri brazílskom meste Guaratinguetá vzniká závod Companhia de Produtos Químicos Idrongal. Dnes je Guaratinguetá najväčším zariadením spoločnosti BASF v Južnej Amerike. Vpravo: Príchod prvých rekreantov do rekreačného domu v Breinau v roku 1955.

1956

Syntéza hydroxylamínu pomocou katalytickej hydrogenácie oxidu dusnatého v roku 1956 umožňuje nákladovo efektívnu výrobu kaprolaktámu, prekursoru potrebného na výrobu syntetických vlákien a technických plastov z polyamidu 6. Z tohto materiálu sa vyrábajú aj pančuchy, vďaka čomu sú cenovo dostupné.

Hore: Reklama na jednoduché čistenie odevov vyrobených z Perlonu (polyamidu 6), cca 1955.

Vľavo: Či už sú z nich vyrobené súčiastky malých strojov alebo veľké vrtule ako na tejto fotografii, technické plasty polyamid 6 a polyamid 6,6 od spoločnosti BASF si podmaňujú mnohé oblasti využitia pod značkou Ultramid.

1957

Ako jasný symbol svojej obnovy a nového začiatku sa spoločnosť BASF sťahuje do administratívnej budovy vysokej 102 metrov. Budova Friedricha Engelhorna je v roku 1957 prvou výškovou budovou v Nemecku postavenou zo železobetónu. Zároveň je symbolom mesta Ludwigshafen. V roku 2013 sa začína demolácia výškovkej budovy spoločnosti BASF. V tom istom roku je prostredníctvom inzerátu vyhlásená architektonická súťaž na novú budovu.

Hore: Budova Friedricha Engelhorna v roku 1957.

1958

Spoločnosť BASF spolu s americkou chemickou spoločnosťou Dow Chemical zakladá v Spojených štátoch spoločný podnik Dow Badische Chemical Company a vytvára základ pre dnešnú činnosť koncernu BASF na území USA.

Vľavo: Zariadenie vo Freeporte v americkom štáte Texas. V roku 1959 tu otvára prevádzku spoločný podnik Dow Badische.

1960

V súlade s vývojom v oblasti textilných vlákien rozširuje spoločnosť BASF svoj sortiment farieb o kolekcie farieb Palanil a Basacryl, určených na farbenie čisto syntetických vlákien. Nasleduje ďalší vývoj: o šesť rokov sa vyrábajú prvé farbivá Cottestren, s ktorými je možné farbiť zmiešané tkaniny vyrobené z bavlny a polyesterových vlákien.

Keďže rozsiahly rast zaznamenaný počas nemeckého „hospodárskeho zázraku“ vedie k nedostatku pracovných síl v krajine, najímajú sa robotníci zo zahraničia. Spolkový úrad práce v roku 1960 otvára svoju prvú pobočku v Taliansku, ktoré je súčasťou Európskeho spoločenstva, a spoločnosť BASF v tom istom roku najíma svojich prvých talianskych zamestnancov. Po nich nasledujú pracovníci zo Španielska, Grécka, Juhoslávie a Turecka, ako aj Brazílčania nemeckého pôvodu a vietnamskí utečenci.

K 31. decembru 2013 má spoločnosť BASF SE zamestnancov z 90 krajín.

Vľavo: Empirické testovanie nových farieb vo farbiarskom zariadení Oddelenia aplikovaných technológií spoločnosti BASF, 1957.

1962

V Japonsku je založená spoločnosť s ručením obmedzeným Yuka Badische Company Ltd. a o rok neskôr začína s výrobou Styroporu. Vzhľadom na náročné požiadavky japonského trhu na zahraničné spoločnosti ide o spoločný projekt s japonským partnerom. Vďaka tomu je spoločnosť BASF v Japonsku aktívnejšia. Svoju vlastnú továreň v krajine otvorí až v roku 1988 a vyrába v nej pomocné výrobky.

1963

Spoločnosť BASF organizuje prvú Medzinárodnú súťaž Luran, v ktorej majú dizajnéri za úlohu vyrobiť z nového plastu raňajkový riad.

Dole: Jedným z piatich ocenených príspevkov v Medzinárodnej súťaži Luran je návrh Henryho Wenota z Paríža.

1964

V roku 1964 prichádza na trh úplne nový selektívny herbicíd na ničenie buriny pri pestovaní cukrovej repy pod názvom Pyramín.

Prvé výpočtové stredisko spoločnosti BASF prináša nové technológie a posledné tabulačné stroje nahrádzajú elektronické sálové počítače. Už v roku 1911 bola spoločnosť BASF jednou z prvých spoločností v Nemecku, ktorá zaviedla automatizované spracovanie dát.

Nové obzory v oblasti ochrany životného prostredia: po siahodlhých skúškach s rôznymi typmi pecí sú uvedené do prevádzky dve rotačné pece na spaľovanie zvyškov z chemických výrobných závodov. V roku 2014 je v prevádzke už šesť takýchto pecí a zohrávajú kľúčovú úlohu v koncepcii spoločnosti BASF na likvidáciu odpadu. V belgických Antverpách je založená továreň BASF na výrobu priemyselných hnojív, prekursorov vlákien, plastov a chemikálií. V krátkom čase sa toto nové zariadenie rozvinie do druhého najväčšieho Verbundu spoločnosti BASF v Európe.

Dole: Miestnosť s diernoštítkovými strojmi vo výpočtovom stredisku v roku 1965.

Medzinárodné postavenie

Príbeh úspechu spoločnosti BASF začína v roku 1865 v Ludwigshafene na Rýne. Odtiaľ vyváža svoje výrobky takmer do všetkých kútov sveta. S počtom približne 380 výrobných závodov a šesť Verbundov je BASF v súčasnosti vedúcou chemickou spoločnosťou na svete.

3

Všade, do celého sveta

Spoločnosť BASF sa od samého začiatku orientuje na export a predáva svoje produkty do celého sveta. Na to má globálnu sieť zástupcov, agentúr a vlastných oddelení odbytu. Pre výrobu v zahraničí sa však v 19. storočí rozhoduje len vo výnimočných prípadoch a aj to iba vtedy, ak je to nevyhnutné vzhľadom na colné alebo patentové predpisy.

Po roku 1945 je to však už celkom inak. V povojnových rokoch sa zameria predovšetkým na prestavbu marketingovej organizácie a v zahraničí vznikne zatiaľ len zopár výrobných závodov, no od 60. rokov 20. storočia začína čoraz viac expandovať na hlavné trhy prostredníctvom svojich vlastných výrobných zariadení. Spočiatku sa zameriava na Európu a tiež na Severnú a Južnú Ameriku, no v polovici 90. rokov sa preorientuje na Áziu. Spoločnosť BASF sa často spolieha na miestnych partnerov – najmä v Ázii.

Po predajných a výrobných zariadeniach začína v zahraničí zriaďovať aj zariadenia zamerané na výskum a vývoj, počnúc stanicami poľnohospodárskeho výskumu, ktoré v 60. rokoch vybuduje na štyroch kontinentoch.

Dnes má spoločnosť BASF zastúpenie v spoločnostiach vo viac ako 80 krajinách sveta, prevádzkuje šesť Verbundov, približne 380 ďalších výrobných závodov a 70 zariadení na výskum a vývoj.

Medzinárodný obchod
Debný s výrobkami spoločnosti BASF v skladišku a baliarni v Ludwigshafene v roku 1951 pripravené na vývoz. Nápisy prezrádzajú ich medzinárodné určenie.

Svetové výstavy
Rozsiahlou prezentáciou výrobkov a samotnej firmy využíva spoločnosť BASF medzinárodné veľtrhy a výstavy ako formu priameho kontaktu so zákazníkmi. Na obrázku výstavný katalóg pre Svetovú výstavu v Paríži v roku 1900.

Z Ludwigshafenu do celého sveta

Sídlo v Ludwigshafene

Spoločnosť BASF je založená v roku 1865 a začína svoje výrobné prevádzky vo falckom meste Ludwigshafen, kde má aj svoje sídlo. Produkty vyrobené na tomto mieste sa predávajú do celého sveta. Sústreďuje sa tu aj výskum a vývoj a zároveň je to miesto, kde BASF postupne rozvíja svoj charakteristický princíp Verbundu.

Už okolo roku 1900 je sídlo spoločnosti BASF v Ludwigshafene „najväčším zariadením svojho druhu“, ako sa v tom čase označuje. Dnes je zariadenie v Ludwigshafene najväčším integrovaným chemickým komplexom patriacim jedinej spoločnosti.

Najvýznamnejšie úspechy

BASF v Európe

Pre spoločnosť BASF je od samého začiatku Európa domáci trh a dodnes tu dosahuje významnú časť svojich tržieb. Vznikajú tu aj prvé medzinárodné výrobné závody spoločnosti BASF, hoci spočiatku len vo výnimočných prípadoch a v dôsledku colných alebo patentových predpisov. Takýmto príkladom je vznik závodu pri ruskom meste Butyrki neďaleko Moskvy v roku 1877, vo francúzskom Neuville-sur-Saône v roku 1878 či v anglickom Bromboroughu v roku 1907.

So strategickým budovaním výrobných závodov v Európe mimo územia Nemecka, ktoré ju majú viac priblížiť k zákazníkom, začína spoločnosť BASF až v 60. rokoch 20. storočia. K jej najdôležitejším európskym zariadeniam patrí súčasné belgické BASF Antwerpen SA (1964) v Antverpách a španielske BASF Española S.A. (1966), ktoré otvorilo svoju prevádzku v meste Tarragona v roku 1969.

V súčasnosti má spoločnosť BASF výrobné závody v 34 európskych krajinách.

BASF v Afrike

V Afrike je spoločnosť BASF aktívna od konca 20. rokov 20. storočia, keď sa z Ludwigshafenu predávajú farbivá do Kene. Jej činnosť na tomto kontinente sa však dlho obmedzuje len na predaj. V porovnaní s inými regiónmi sveta tu nemecký koncern buduje výrobné závody až omnoho neskôr – napríklad v Južnej Afrike až v roku 1974. V roku 2014 otvára spoločnosť BASF na africkom území svoju najnovšiu výrobnú prevádzku – prvú továreň na výrobu prímiesí v kenskej metropole Nairobi.

Butyrki, Rusko

Svoje prvé zariadenie v zahraničí otvára spoločnosť BASF v roku 1877 v ruskom meste Butyrki neďaleko Moskvy. Po tamojších revolučných nepokojoch v roku 1917 jej činnosť v Rusku slabne. Svoju činnosť v krajine nedokáže obnoviť až do 90. rokov 20. storočia (vľavo hore).

Na všetkých kontinentoch

Po roku 1960 spoločnosť BASF čoraz viac umiestňuje svoju výrobu za hranice. Svoje produkty už vyváža do všetkých krajín, ako ilustruje táto reklama z roku 1961 (vpravo hore).

Antverpy, Belgicko

Spoločnosť BASF po prvý raz „vyváža“ princíp Verbund (svoju charakteristickú konkurenčnú výhodu vyvinutú v sídle v Ludwigshafene), keď rozširuje zariadenie v Antverpách na Verbund. Dnes sú Antverpy jej druhá najväčšia výrobná prevádzka na svete (dole).

Medzinárodné predajné trhy
Priemyselné hnojivá a ďalšie výrobky spoločnosti BASF sa predávajú na svetových trhoch za výdatnej podpory reklamy, ako je napríklad táto pre Latinskú Ameriku zo 60. rokov 20. storočia.

Port Arthur, Texas

V meste Port Arthur v americkom štáte Texas sa v roku 2001 otvára najväčšie zariadenie na parné krakovanie na svete, ktoré vyrába hlavné produkty z nafty. Zásobuje propylénom a etylénom Verbundy spoločnosti BASF v Geismare a Freeporte (vľavo hore).

Magnetofónové pásky v Mexiku

Pásky BASF sú obľúbené aj v Mexiku. Až do roku 1997 sú pamäťové médiá jednou z mála produktových skupín, ktoré reprezentujú spoločnosť BASF na celosvetovom spotrebiteľskom trhu (vpravo hore).

Guaratinguetá, Brazília

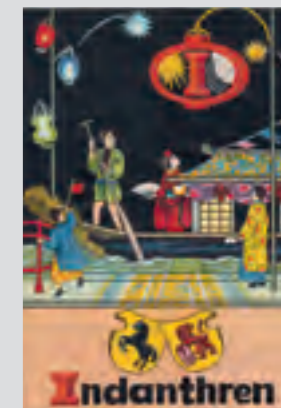
V rokoch 1958 až 1959 spoločnosť BASF spúšťa výrobu v brazílskom meste Guaratinguetá, odkiaľ je aj tento záber z roku 1970. Do dnešného dňa zostáva Guaratinguetá najväčším závodom spoločnosti BASF na území Južnej Ameriky (vľavo dole).

Nan-t'ing, Čína

Súčasťou slávnostného otvorenia Verbund v čínskom meste Nan-t'ing v roku 2005 sú aj tradičné dračie tance. Nan-t'ing je šiesty a zatiaľ najnovší Verbund spoločnosti BASF (vpravo dole).

BASF v Severnej Amerike

V roku 1873 sa spoločnosť BASF stáva partnerom americkej firmy Pickhardt & Kuttroff so sídlom v New Yorku. Po založení spoločného podniku Dow Badische Chemical Corporation so spoločnosťou Dow Chemical v roku 1958 buduje BASF v rámci tejto spolupráce výrobný závod vo Freeporte v štáte Texas. Nasledujú ďalšie závody a ďalšie akvizície. Najmä akvizícia chemickej korporácie Wyandotte Chemicals Corporation v meste Wyandotte v štáte Michigan v roku 1969 vedie k významnej expanzii činnosti koncernu BASF na území USA. V roku 2006 spoločnosť BASF kupuje korporáciu Engelhard Corporation so sídlom v meste Iselin v štáte New Jersey, čo je dovtedy najväčšia akvizícia v jej histórii.

Etiketa indantrénu okolo roku 1900

Na začiatku 20. storočia sú mnohí zákazníci spoločnosti BASF v Ázii negramotní. Preto na svoje farbivá navrhuje obzvlášť farebné a pútavé etikety.

BASF v Južnej Amerike

Približne od roku 1890 dodáva spoločnosť BASF svoje výrobky pre textilný a kožiarsky priemysel v Brazílii. V roku 1911 otvára oddelenie odbytu v meste Rio de Janeiro.

Keď BASF po roku 1945 obnovuje svoju výrobnú činnosť v zahraničí, robí tak najprv v Južnej Amerike. V roku 1955 zakladá predchodcu súčasného BASF S/A so spoločným podnikom v Brazílii a krátko nato spúšťa výrobu. O rok neskôr BASF vytvára spoločný podnik v Argentíne. V súčasnosti má spoločnosť zastúpenie vo všetkých krajinách Južnej Ameriky.

V roku 2005 spoločnosť BASF spolu s partnermi v brazílskom meste São Bernardo do Campo zakladá Espaço ECO Foundation, prvé kompetenčné centrum pre aplikovaný trvalo udržateľný rozvoj v Južnej Amerike.

Reklama v Indii

Reklamná stratégia spoločnosti BASF sa prispôbuje rôznym predajným trhom. Na obrázku reklama na jej poľnohospodárske produkty zo 70. rokov 20. storočia.

BASF v Ázii

Spoločnosť BASF začína predávať výrobky na Ďalekom východe už od konca 19. storočia. V roku 1961 kupuje prvý výrobný závod v Ázii v indickom meste Thane prostredníctvom podielov a v roku 1996 otvára prevádzku v indickom meste Mangalore, čo je až dodnes najväčší výrobný závod spoločnosti BASF v južnej Ázii. Jej hlavným zameraním v regióne je však až do roku 1990 Japonsko, kde v roku 1962 zakladá prvý spoločný podnik v meste Jokkaiči. Potom naberá na dôležitosť Čína, kde BASF v roku 1992 slávnostne otvára prvý závod.

Dnes má spoločnosť BASF v Ázii vyše 100 rôznych výrobných zariadení a dva Verbundy – v malajzijskom meste Kuantan od roku 2001 a v čínskom Nan-t'ingu od roku 2005. Na tomto kontinente má tiež významné zariadenia pre výskum a vývoj.

Ďalšie informácie o vývoji spoločnosti BASF v Číne nájdete v publikácii: Michael Grabicki, Breaking New Ground. The history of BASF in China from 1865 to now, Hamburg: Hoffmann und Campe, 2015.

Zaklánači hadov pre Indov
Zákazníci by mali na etiketách farbív spoznávať svoj vlastný svet. Preto spoločnosť BASF začiatkom 20. storočia navrhuje špeciálne etikety pre každú krajinu.

Lepšie a zdravšie rastliny
Semená sóje sa pripravujú na genetickú úpravu pomocou takzvaných „agrobaktérií“. Agrobaktérie sú bežné pôdne baktérie, ktoré majú schopnosť prenášať gény do genetickej informácie rastliny.

Laboratórium pre prísady do polymérov a pigmenty v indickom Bombaji
Príprava vzorky na určenie vhodnosti pigmentu od spoločnosti BASF, ktorý sa používa ako atrament do tlačiarň.

Medzinárodný výskum a vývoj

Prvé začiatky

Spoločnosť BASF buduje zariadenia aj mimo územia Nemecka, podobné Poľnohospodárskemu centru Limburgerhof založenému v roku 1914, s cieľom skúmať účinok svojich produktov na ochranu hlavných svetových plodín, ako je pšenica, ryža a sója, v ich prirodzených podmienkach. V roku 1966 vzniká výskumná poľnohospodárska stanica v meste Greenville v americkom štáte Mississippi a po nej v roku 1969 nasleduje otvorenie alebo zriadenie výskumných staníc v španielskom meste Utrera a v juhoafrickom Nelspruite. Už o rok k nim pribudne prvá ázijská poľnohospodárska výskumná stanica na Taiwane. O niečo neskôr, v roku 1986, vzniká zariadenie v meste Raleigh v americkom štáte Severná Karolína, ktoré sa rozšíri na druhé poľnohospodárske výskumné centrum (prvé je v nemeckom Limburgerhofe).

Rastúca globalizácia

Od 90. rokov 20. storočia spoločnosť BASF posilňuje medzinárodný rozmer svojich aktivít aj v iných oblastiach výskumu a vývoja s cieľom umožniť vývoj produktov orientovaný na trh. Navyše lepší prístup k medzinárodným znalostným centrom sa stáva dôležitou motiváciou.

Zariadenia pre výskum a vývoj plastov v japonskom meste Jokkaiči (1993) a v americkom Wyandotte v štáte Michigan pripravujú cestu tomuto rozvoju. Hoci v 90. rokoch 20. storočia sú stále stredobodom záujmu vývojové centrá orientované na trh a aplikované využitie, v novom tisícročí buduje spoločnosť BASF čoraz viac globálnych výskumných inštitúcií v zahraničí, najmä v Ázii.

Jeden z príkladov je prvé výskumné centrum pre nanotechnológie, ktoré otvárajú v Singapure v roku 2006. V tom istom roku k nemu pribudne centrum pre výskum katalyzátorov prostredníctvom akvizície americkej korporácie Engelhard Corporation v meste Iselin v štáte New Jersey. V ázijsko-tichomorskom akademickom zariadení pre inovácie Innovation Campus Asia-Pacific v čínskom Šanghaji začínajú pracovať výskumníci spoločnosti BASF v roku 2013. Zariadenie sa rozšíri až na výskumné a vývojové centrum BASF v tomto regióne a stáva sa jedným z najväčších centier výskumu a vývoja mimo územia Nemecka. V roku 2014 spoločnosť BASF otvára aj nové globálne centrum pre výskum a vývoj pri výrobnom zariadení v indickom meste Thane, čím robí významný krok smerom k dosiahnutiu svojho cieľa – globalizácie svojich výskumno-vývojových činností.

Transformačné laboratórium v americkom meste Raleigh, štát Severná Karolína
Vedci prenášajú genetický materiál nesúci špecifické vlastnosti selektívne do buniek rastlín, v tomto prípade kukurice. Využívajú pritom niektoré pôdne baktérie (vľavo hore).

Ázijsko-tichomorské akademické zariadenie pre inovácie Innovation Campus Asia-Pacific v Šanghaji
Kontrola kvality topánok do dažďa vyrobených z polyuretánu. Polyuretán ponúka výhody spracovania v spojení s vynikajúcimi fyzikálnymi vlastnosťami. Jednou z nich je jeho vysoká flexibilita v širokom rozmedzí teplôt (vpravo hore).

Centrum pre výskum a vývoj v indickom Bombaji
Výskumná platforma v Indii vyvíja inováčné riešenia pre indický aj svetový trh. Budúce aktivity spoločnosti BASF v oblasti výskumu a vývoja sa budú ešte uššie orientovať na požiadavky trhu a zákazníkov v regióne (vľavo dole).

Technológia organických solárnych článkov
Spoločné laboratórium pre inovácie, Ludwigshafen: Jednou z inováčných oblastí výskumu, ktorej sa venujú tamojší vedci, patrí organická fotovoltaika. Na báze organických materiálov sa vyrábajú solárne články a následne sa testujú (vpravo dole).

1965 – 1989

Na svoje sté výročie v roku 1965 je spoločnosť BASF už naceste k tomu, aby sa z nej stala nadnárodná spoločnosť: zriaďovaním výrobných závodov v zahraničí a ďalšími investíciami v USA posilňuje svoje postavenie v priemyselne vyspelých krajinách a na svetových trhoch. Stále významnejšia priorita je zabezpečovanie dodávok surovín a rozširovanie jej portfólia o spotrebiteľov a vyššiu kvalitu výrobkov.

1965

Stratégia spoločnosti sa čoraz viac zameriava na rafinované produkty. Spoločnosť BASF kupuje popredného nemeckého výrobcu náterov Glasurit Werke M. Winkelmann AG. Akvizícia vytvorí základ, vďaka ktorému sa z koncernu BASF v nadchádzajúcich rokoch stane najväčší výrobca náterov v Európe.

Vľavo: „V ríši chémie“ (Im Reiche der Chemie), knižná publikácia pri príležitosti stého výročia vzniku spoločnosti BASF.

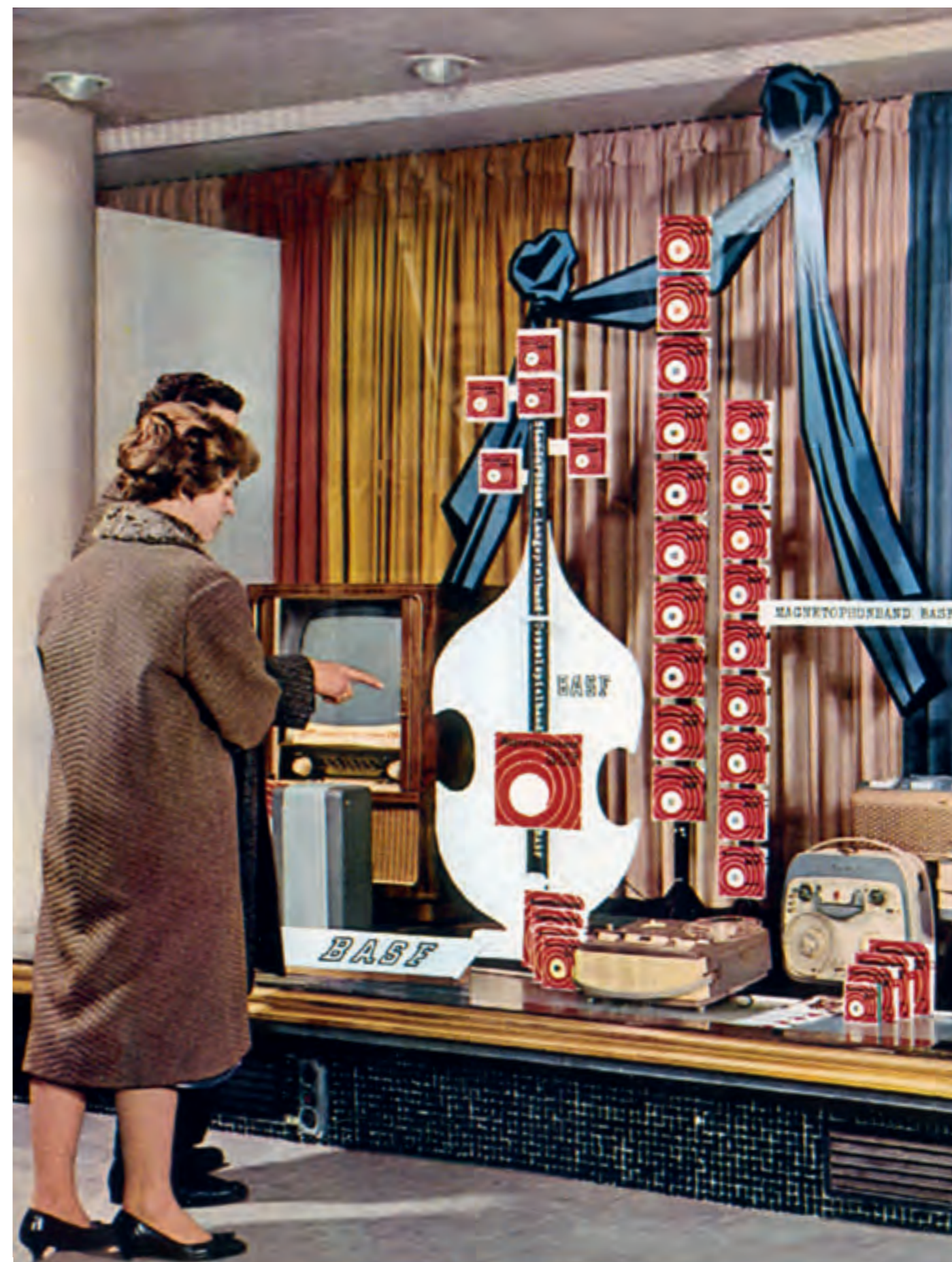
Dole: Výroba náterov v nemeckom meste Münster v roku 1977 (dnešná divízia BASF Coatings).

1966

V roku 1966 začína pracovať závod spoločnosti BASF na výrobu magnetickej pásky v nemeckom meste Willstätt. Vyrába magnetofónové kazety a videokazety, elektronické pamäťové médiá a tlačové dosky pre grafický priemysel. V Barcelone je založená spoločnosť BASF Española S.A. V roku 1969 začína vyrábať Styropor v meste Tarragona. Dnes je Tarragona jedným z najdôležitejších výrobných závodov koncernu BASF v Európe. Okrem Styroporu vyrába disperzie, katalyzátory, poľnohospodárske pesticídy a živice UP. V roku 2003 uvádzajú v Tarragone do prevádzky jednu z najväčších tovární na dehydrogenáciu propánu na svete.

Vpravo: Magnetická zvuková páska – páska neobmedzených možností – vystavená vo výklade v roku 1959.

1967

V roku 1967 sa vyrába anhydrid kyseliny ftalovej, dôležitý prekursor zmäkčovadiel, prostredníctvom nového spojitého procesu, konkrétne na báze oxylénu namiesto naftalénu ako suroviny.

Dole: Továrň na výrobu anhydridu kyseliny ftalovej. Uprostred samostatne stojací stĺp na spaliny vyrobený z Palatalu, vpredu zariadenie na čistenie spalín v roku 1968.

1968

Aktivity spoločnosti BASF v oblasti farmaceutického priemyslu začínajú akvizíciou farmaceutickej spoločnosti Nordmark-Werke. V roku 1975 sa rozšíria vďaka akvizícii spoločnosti Knoll AG.

1969

Spojenie s koncernom Wintershall AG, jednou z najstarších ropných a plynárenských spoločností v Nemecku, poskytuje spoločnosti BASF od roku 1969 prístup k jej petrochemickým surovinám. BASF kupuje americkú korporáciu Wyandotte Chemicals Corporation v meste Wyandotte v štáte Michigan, s hlavnými závodmi vo Wyandotte, a v meste Geismar v štáte Louisiana, čím výrazne rozširuje svoje pôsobenie na území USA. Silné postavenie tejto americkej spoločnosti v oblasti chemických surovín a polyuretánovej chémie spolu s odbornými znalosťami spoločnosti BASF otvára dvere k rafinačným činnostiam, ktoré vedú k vzniku lukratívnych produktov, ako sú poľnohospodárske pesticídy a organické medziprodukty. Súčasná akvizícia skupiny Elastomer/Elastogran Group v Európe (100-percentný podiel získala v roku 1971) dláždí spoločnosti BASF cestu do oblasti polyuretánov – penových plastov, ktoré sa hojne využívajú pri výrobe automobilov, ako aj na výrobu športových potrieb a potrieb na voľný čas. Rozširuje sa portfólio technických plastov:

v spoločnosti Ultraform GmbH, založenej spolu s chemickým koncernom Degussa v roku 1969, sa v roku 1971 začína výroba acetalového kopolyméru. Plast Ultraform je vhodný na všetky druhy využitia, v ktorých zohráva veľkú úlohu tuhosť, presnosť, vysoké trenie a veľká miera opotrebovania. Od roku 1974 sa používa aj na výrobu namáhaných častí figúrok stavebnice Playmobil, ako sú bedrové kĺby a ruky.

Hore: Plnenie ropných zásobníkov v zariadení spoločnosti Wintershall AG v roku 1970.

Vpravo: Plast Ultraform od spoločnosti BASF sa používa aj vo figúrkach stavebnice Playmobil.

1970

V Ludwigshafene sa začína výroba vitamínov.

1974

V Ludwigshafene uvádzajú do prevádzky prvú čističku odpadových vôd spoločnosti BASF.

Ďalší dôležitý krok v boji proti burinám: na trh prichádza herbicíd Basagran.

1976

V roku 1976 sa otvára severný vnútrozemský prístav. Pre spoločnosť BASF má veľký význam ako prekladisko pre horľavé kvapaliny, ako je nafta, metanol a plyny skvapalnené pod tlakom. Dnes zakotví v prístaviskách priamo na rieke Rýn 20 riečnych člnov denne.

Vľavo: Severný vnútrozemský prístav v roku 2009.

1977

Závod v Ludwigshafene začína vyrábať kyselinu akrylovú, ktorá sa získava z polypropylénu. Nahrádza tak doposiaľ používanú metódu Reppeho chémie na báze acetylénu a vedie k prielomu v oblasti výrobných technológií. V roku 2014 je spoločnosť BASF lídrom na svetovom trhu s čistou kyselinou akrylovou a jej esterami. Ide o suroviny so širokým spektrom využitia a koncových produktov, od náterov a lepidiel cez produkty a plasty na úpravu vody až po čistiace prostriedky a textilné vlákna. Kyselinu akrylovú možno nájsť vo forme polyakrylátu napríklad v plienkach s vysokou absorpčnou schopnosťou.

1978

Spoločnosť BASF získava 100-percentný podiel v chemickej spoločnosti Dow Badische. Tým sa rozširuje základňa pre ďalšiu expanziu jej chemických prevádzok a podnikania v oblasti výroby vlákien, ktoré malo v Severnej Amerike v tom čase značné rozmery.

1980

V Ludwigshafene uvádzajú do prevádzky jednu z najväčších samostatných investícií spoločnosti BASF. Zariadenie na parné krakovanie Steam Cracker II stojí 400 miliónov nemeckých mariek. Rovnako ako Steam Cracker I, ktorý dokončili v roku 1965, aj Steam Cracker II vyrába hlavné produkty etylén a propylén z primárneho benzínu (nafty). Spoločnosť BASF zakladá spoločný podnik v Južnej Kórei so spoločnosťou Hyosung. V roku 1982 začína vyrábať Styropor a v roku 1985 Polystyrol. V roku 1988 vzniká druhý spoločný podnik na výrobu MDI, predproduktu polyuretánu.

Ľavá a pravá strana: Zariadenie na parné krakovanie Steam Cracker II. Obe zariadenia sú najväčšie výrobné závody v Ludwigshafene a tvoria jeho jadro.

1982

Vývoj vonných produktov spoločnosti BASF: v roku 1982 uvádzajú v Ludwigshafene do prevádzky závody, v ktorých sa využívajú vlastné patentované postupy BASF na výrobu citronelalu, citronelolu a hydroxycitronelalu. Tieto látky sa používajú ako zložky vône v mydlách a pracích prostriedkoch.

Hore: Testovanie zloženia vône v laboratóriu v roku 1991.

1984

Maďarsko sa v roku 1984 stáva prvým európskym štátom s centrálnym riadeným hospodárstvom, v ktorom spoločnosť BASF investuje. Kemipur GmbH, spoločný podnik člena skupiny BASF Elastogran GmbH a maďarských partnerov, vyrába polyuretánové komponenty. V roku 1991 získava Elastogran väčšinový podiel. V tom istom roku je založená BASF Hungaria Kft. ako nezávislá distribučná spoločnosť.

Vpravo: BASF Poliuretan Hungaria Kft. 20 rokov po svojom založení v roku 2011.

1985

Na prelome rokov 1985/1986 sa činnosti spoločnosti BASF v Severnej Amerike konsolidujú v novej koncernovej spoločnosti BASF Corporation.

1986

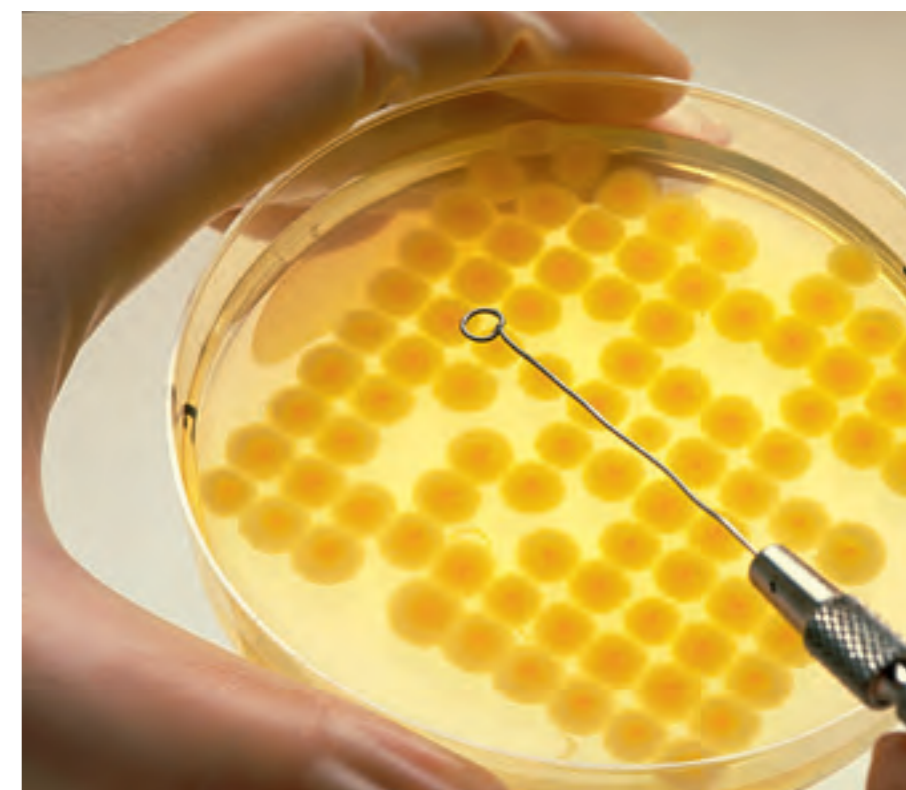
Cieľom modernej personálnej politiky je dosiahnuť väčšiu vyváženosť medzi pracovným a rodinným životom. V roku 1986 spoločnosť BASF predstavuje program „Rodič a dieťa“, ktorý umožňuje zamestnancom vziať si po narodení dieťaťa dlhšiu rodičovskú dovolenku. V nasledujúcich rokoch firma tento prísľub postupne rozširuje. Zosúladiť pracovný a rodinný život uľahčujú zamestnancom detské jasle, materské školy, starostlivosť o deti, čiastočný pracovný úväzok a pružný pracovný čas.

Vľavo: V roku 2005 otvára spoločnosť BASF materskú škôlku „LuKids“, ktorá v jej rodinne orientovanej personálnej politike predstavuje nový prvok.

1987

Spoločnosť BASF je priekopníkom v oblasti biokatalytickej výroby vitamínu B₂. V roku 1987 je známy jeho výrobný postup a o tri roky neskôr nahrádza chemickú syntézu vitamínu B₂ fermentačný proces v závode v Ludwigshafene. Jednou z jeho výhod je, že sa pri ňom využívajú obnoviteľné zdroje. Od roku 2003 BASF vyrába týmto spôsobom vitamín B₂ vo svojej továrni v juhokórejskom meste Gunsan. Jedným z jeho hlavných použití je prísada do krmiva Lutavit B₂.

Vpravo: Synteticky vyrobený vitamín B₂

1988

V roku 1988 spoločnosť BASF kupuje Polysar Ltd., kanadskú spoločnosť na výrobu polymérnej disperzie s výrobnými závodmi najmä na území Severnej Ameriky. Polymérne disperzie sa používajú okrem iného ako spojivo na výrobu kriedového papiera a lepenky, lepidiel a náterových hmôt, ako aj v stavebníctve a na rôzne špeciálne aplikácie. Veľká investícia na ochranu životného prostredia: v Ludwigshafene uvádzajú do prevádzky zariadenie na odsírenie dymových plynov pre ústrednú elektrárňu na uhlie. Druhá časť zariadenia, systém na odstraňovanie oxidov dusíka, pribudne v roku 1990.

Vpravo: Kolos chrániaci životné prostredie. Čistiaca veža na montáž do zariadenia na odsírenie dymových plynov v roku 1987.

1989

V Ludwigshafene začína pracovať nové stredisko pre monitorovanie kvality životného prostredia.

Vľavo: V monitorovacom stredisku pre životné prostredie sa pracuje nepretržite, na fotografii rok 1992.

Spoločný úspech

Spoločné hľadanie riešení – tento recept na úspech sa tiahne dejinami spoločnosti BASF ako spojovacia niť. Je zrejmý v spolupráci s vedcami a ďalšími spoločnosťami v oblasti inovácií, ako aj v medziodborovej spolupráci v rámci tímu BASF.

4

Partnerstvo pre úspech – rôznorodá spolupráca

História spoločnosti BASF ukazuje, že partnerstvá od samého začiatku nielenže podporujú spoluprácu s univerzitnými chemikmi, ale vedú aj k úžasným míľnikom v dejinách jej výskumu. Dlhá má však výskumná spolupráca skôr selektívny charakter bez strategickej hodnoty a systematického rozvoja – na rozdiel od súčasnosti.

Spolupráca je dôležitá za hranicami spoločnosti BASF rovnako ako za jej múrmi. Vďaka nej sa na jednej strane stávajú úlohy zložitejšími a na druhej strane sa spoločnosť BASF stáva medzinárodne organizovanejšou.

Princíp spolupráce má v spoločnosti svoju tradíciu aj vzhľadom na spotrebiteľov. Najmä od 60. rokov 20. storočia sa pôvodné poradenstvo pre zákazníkov, zavedené v roku 1891, rozvíja do rastúcej orientácie na zákazníka a ide ruka v ruku s rozvojom individualizovaných systémových riešení.

Spoločné vlastníctvo spoločností predstavuje zvláštnu formu spolupráce, ktorá stiera hranice medzi investujúcimi spoločnosťami a vytvára spoločný fond ich odborných znalostí. Z historického hľadiska je to mimoriadne dôležité pre rozvoj medzinárodných výrobných kapacít a rozširovanie produktového portfólia.

Výmeny odborníkov
Odborníci z celého sveta diskutujú o svojich nápadoch s chemikmi a odborníkmi z oblasti aplikovaného inžinierstva spoločnosti BASF, ako vidno na fotografii z dielne z roku 1964, kde prebieha diskusia na tému koža.

Experimentálny prístroj
Malé zariadenie, veľký účinok: prístroj Fritza Habera (na obrázku jeho replika) sa stáva pre spoločnosť BASF základom syntézy amoniaku v malom meradle.

Spájanie vedomostí

Syntéza amoniaku je ukázkový historický príklad toho, že spájanie externých a interných odborných znalostí ako aj medziodborovej expertízy vedie k úspechu. Univerzitný chemik navrhne proces výroby v laboratórnom meradle, veľkovýrobu realizuje spoločnosť BASF. Až vďaka intenzívnej spolupráci medzi chemikmi a inžiniermi je táto mamutia procedurálna úloha korunovaná úspechom a v roku 1913 umožňuje výrobu prvého syntetického amoniaku. Tento spôsob spolupráce v oblasti výskumu ako aj riešenie problémov na medziodborovej úrovni v rámci spoločnosti poskytujú určitú predstavu o tom, čo spoločnosť BASF robí v súčasnosti v oveľa väčších rozmeroch v rámci svojho vedomostného Verbundu.

Systémové riešenia pre zákazníkov

Vzťahy so zákazníkmi sa menia a od 60. rokov minulého storočia zahŕňajú čoraz špecifickejšie riešenia problémov, na ktorých vývoji sa vo väčšine prípadov pracuje spolu so zákazníkmi. Platí to predovšetkým o automobilovom priemysle. Po uvedení prototypu v roku 1967 vyrába automobilka Volkswagen v roku 1973 prvé plastové nádrže na benzín do osobných automobilov vo veľkom rozsahu. Ďalší príklad sú vodou riediteľné podkladové laky od spoločnosti BASF, ktoré sa začínajú používať na sériovú výrobu v roku 1987. Predpoklad nie je len samotná ponuka náterových hmôt od spoločnosti BASF, ale aj vývoj vhodných systémových koncepcií spolu s jej zákazníkmi.

Firemné podiely

V druhej polovici 20. storočia využíva spoločnosť BASF spoločné podniky a majoritné podiely ako vstupenku na zahraničné trhy. Pomerne často sa z takejto spolupráce so zahraničnými partnermi napokon vyvinie úplná akvizícia zainteresovaných spoločností, ako to bolo v prípade Čile, Indie či Spojených štátov amerických. Prostredníctvom podielov a akvizícií spoločnosť BASF taktiež opakovane rozširuje sortiment svojich výrobkov. Jedným z príkladov je Ultraform GmbH, spoločný podnik založený v roku 1969, ktorý bude o 30 rokov celý patriť spoločnosti BASF.

Vždy pripravení
Rýchle a spoľahlivé poradenstvo pre zákazníkov o používaní výrobkov spoločnosti BASF, ako vidno na obrázku, je v roku 1960 stále jadrom jej zákaznických služieb.

Centrum inovácií pre uhlíkové materiály, Ludwigshafen
Spolu s Inštitútom Maxa Plancka pre výskum polymérov otvára spoločnosť BASF v roku 2012 výskumné laboratórium na skúmanie inováčných uhlíkových materiálov (vľavo hore).

Palivová nádrž
V roku 1967 predstavuje spoločnosť BASF prvú palivovú nádrž pre automobily vyrobenú z plastu. Vyvinutá je v spolupráci s automobilkou Porsche pre malý počet pretekárskych a súťažných vozidiel (vpravo hore).

BASF ako miesto stretávania
V 60. rokoch 20. storočia spoločnosť BASF pravidelne pozýva do Ludwigshafenu odborníkov z celého sveta z oblasti kožiarskeho priemyslu na diskusie o otázkach výskumu a aplikovaných technológií (vľavo dole).

Inteligentná vízia budúcnosti – koncepčné vozidlo Smart Forvision
V roku 2011 spoločnosť BASF a automobilka Daimler predstavujú spoločne vyvinuté koncepčné vozidlo. Prináša inovácie v oblasti úspory energie, ľahkej konštrukcie a riadenia teploty (vpravo dole).

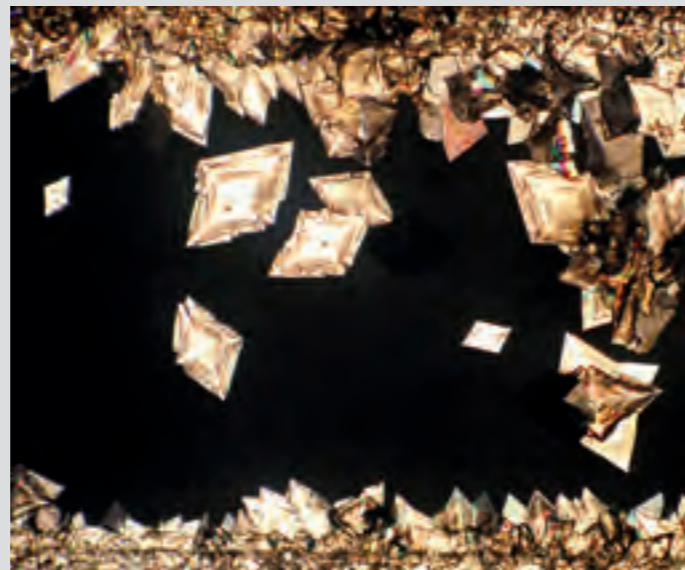
Výskumná spolupráca

Inovácie vďaka spolupráci
s vedeckými partnermi

Syntéza indiga

V roku 1880 začína spoločnosť BASF pracovať na syntéze obľúbeného modrého farbiva pomocou postupu, ktorý vyvinul Adolf von Baeyer (1835 – 1917). Priemyselná realizácia však nevedie k úspechu. Prielom priniesie až ďalší impulz z oblasti akademického výskumu, tento raz od Karla Heumanna (1850 – 1894). Po 17 rokoch výskumu prichádza v roku 1897 na trh farbivo „Indigo Pure BASF“. Na fotografii pohľad na laboratórium na výrobu indiga a prebiehajúci výskum okolo roku 1900.

Vitamin A

V roku 1953 začína spoločnosť BASF pracovať na výskume syntézy vitamínu A, na obrázku jeho kryštalická forma. Skupina výskumných pracovníkov pod vedením Horsta Pommera (1919 – 1987) čoskoro vypracuje postup, ten však nie je dostatočne ekonomický. Impulz zvonku, takzvaná „Wittigova reakcia“, vedie k obratu a do roku 1963 je k dispozícii nový technický postup. Keď sa v roku 1970 začne veľkovýroba, spoločnosť BASF úspešne vstupuje do novej oblasti činnosti.

Syntéza amoniaku

Od laboratórneho postupu Fritza Habera (1868 – 1934), partnera spoločnosti BASF z Karlsruhe, ktorému sa v roku 1908 úspešne podarila syntéza amoniaku, pracuje tím BASF pod vedením Carla Boscha (1874 – 1940) na jeho realizácii v priemyselnom rozsahu. So svojím prvým výrobným závodom na svete v roku 1913 sa BASF stáva priekopníkom v oblasti vysokotlakovej chémie, ktorá je základom ďalších revolučných postupov. Na fotografii inštalácia reaktora na amoniak v roku 1921.

Strobilurín

Fungicidy so strobilurínovými aktívnymi látkami vďaka za svoj rozvoj spolupráci s profesormi Timmom Ankom a Wolfgangom Steglichom. Anke prichádza s objavom, že istý druh pečiariky produkuje fungicidnú protilátku, ktorej štruktúru následne skúma Steglich. Hubert Sauter v spoločnosti BASF na základe ich zistení vyvíja od roku 1983 prostriedok na ochranu plodín. V roku 1996 prichádza na trh prvý produkt s obsahom aktívnej látky kresoxím metyl z triedy strobilurínov.

Rozvojové partnerstvá

Vývoj riešení spoločne
so zákazníkmi a partnermi

Pamäťové médiá

Od roku 1932 prebieha vývoj „magnetickej zvukovej pásky“ v rámci spolupráce s výrobcom elektroniky AEG, ktorý v roku 1934 dostáva prvú metre pásky a v roku 1935 predstavuje verejnosti magnetofón so zvukovým pamäťovým médium z Ludwigshafenu. Ten sa okamžite stáva senzáciou. Magnetická pásky je východiskom pre ďalší vývoj v oblasti pamäťových médií. V roku 1997 spoločnosť BASF od týchto aktivít upúšťa.

Volkswagen

Spoločnosť s ručením obmedzeným BASF Coatings GmbH sa teší dlhému partnerstvu s automobilkou Volkswagen AG. Dokonca aj legendárny „chrobák“, na fotografii z roku 1966, vďaka za svoj lesk a ochranu náterom od spoločnosti BASF. V roku 1997 sa spoločnosť BASF Coatings stáva prvým oficiálnym systémovým partnerom pre lakovacie práce v továrni automobilky VW. Okrem toho chemický koncern BASF vyvíja v spolupráci s Volkswagenom plastové diely, počnúc palivovými nádržami, ktoré sa najprv objavujú v pilotnej sérii „chrobákov“ v roku 1972 a o rok neskôr sa stanú súčasťou modelu VW Passat v rámci sériovej výroby.

Playmobil

Spoločnosť BASF je partnerom výrobcu hračiek geobra Brandstätter od roku 1974, keď táto spoločnosť prichádza na trh so stavebnicou Playmobil. Tento plastový svet hračiek kladie vysoké nároky na dizajn, masívnosť a hygienu a spoločnosť BASF je od samého začiatku nielen dodávateľom základného materiálu na jeho výrobu, ako je napr. Ultraform, ale vítané sú aj jej odporúčania – nielen v čase vzniku stavebnice, ale vždy, keď sa objavia nové figúrky a kladú nové požiadavky na materiál.

adidas

Výrobca športových potrieb adidas uvádza v roku 2013 na trh novú športovú topánku, a to už po necelých troch rokoch jej spoločného vývoja v spolupráci so spoločnosťou BASF. Topánka vďaka za svoje bežecké vlastnosti medzipodošve z nového plastu Infinergy™ od spoločnosti BASF, čo je prvý rozťažný termoplastický polyuretán na svete. Nie je to prvá nová generácia športovej obuvi, ktorú spoločnosť adidas vyvinula v priebehu viac ako 30-ročnej spolupráce s koncernom BASF.

Tímová práca
Zamestnanci spoločnosti BASF sa delia o skúsenosti v rámci vedomostného Verbundu – v celosvetovom meradle ako aj v rámci firmy.

Akvízie

Ďalšie odborné znalosti a nové trhy prostredníctvom akvizícií

Nátery

V roku 1965 spoločnosť BASF kupuje koncern Glasurit-Werke M. Winkelmann AG spolu s jeho dlhoročným zariadením v nemeckom meste Münster – na fotografii záber z roku akvizície. Odvtedy BASF neposkytuje len suroviny na nátery spracovateľskému priemyslu, ale nátery aj sama vyrába. Do roku 1968 rozšíri program náterov o ďalšie akvizície a majoritné podiely a vytvorí základy dnešnej spoločnosti s ručením obmedzeným BASF Coatings GmbH.

Farmaceutiká

Aktivity spoločnosti BASF na farmaceutickom trhu začínajú v roku 1968 akvizíciou farmaceutickej firmy Nordmark-Werke. V roku 1975 získavajú širšiu základňu s majoritným podielom v spoločnosti Knoll AG (od roku 1982 v 100-percentnom vlastníctve). Tento príklad z oblasti farmaceutického priemyslu ukazuje, že stratégia súvisiaca s akvizíciou nie je vždy plodná. V roku 2001 spoločnosť BASF z farmaceutického odvetvia odchádza. Nadalej však ponúka aktívne i pomocné látky pre farmaceutické výroby.

Dow Badische

V roku 1958 chemické spoločnosti BASF a Dow Chemical Company zriaďujú spoločný podnik Dow Badische so sídlom a závozom v meste Freeport v americkom štáte Texas, na fotografii krátko po roku 1970. Zatiaľ čo BASF prináša do spoločného podniku technické poznatky, Dow poskytuje svoje znalosti trhu a vykonáva väčšinu riadiacich činností. O 20 rokov neskôr je spoločnosť, v ktorej BASF začína výrobu na území Spojených štátov, kompletne odovzdaná do rúk koncernu BASF.

Katalyzátory

V roku 2006 spoločnosť BASF kupuje americkú korporáciu Engelhard Corporation v meste Iselin v štáte New Jersey. Touto doposiaľ najväčšou akvizíciou spája odborné znalosti a technológie oboch spoločností a stáva sa vedúcim dodávateľom katalyzátorov na svete. Kým v Iseline pôsobí centrum pre výskum a vývoj, v meste Union v tom istom štáte naďalej pôsobí testovacie centrum BASF pre katalyzátory na znižovanie emisií dopravných prostriedkov, ako vidno na fotografii.

1990–2015

Na prelome tisícročia spoločnosť **BASF** naďalej posilňuje svoje medzinárodné postavenie a hlavné činnosti a optimalizuje svoje produktové portfólio. Trvalo udržateľný rozvoj sa stáva priekopníckou obchodnou stratégiou.

1990
Spoločnosť BASF kupuje nemeckú spoločnosť Synthesewerk Schwarzheide AG. Táto nová dcérska spoločnosť, premenovaná na BASF Schwarzheide GmbH, vyrába polyuretánové základné materiály a špecializované výrobky. Vľavo a dole: Hlavná brána prevádzky v Schwarzheide v rokoch 2005 a 1991.

1991
Definitívny koniec éry uhlia: uhoľná baňa Auguste Victoria v nemeckom meste Marl, ktorá zásobovala spoločnosť BASF uhlím od roku 1907, je predaná banskej spoločnosti Ruhrkohle AG.

1992
V roku 1992 sa slávnostne otvára prvý závod BASF v Číne. Továreň v meste Nan-ťing, ktorej návrh vypracovala spoločnosť BASF a postavila ju spoločne s čínskym partnerom, vyrába nesaturované polyesterové živice (UP). V roku 1996 BASF predáva svoje akcie v spoločnosti Jinling (Ťin-ling) BASF resins Co. Ltd.

1993
Spoločnosť BASF udeľuje svoje prvé ocenenie za inovácie, „BASF Innovation Award“. V roku 1993 je cena udelená za vývoj fungicídov na obilniny s názvom Opus a za vývoj efektívnych pigmentov Paliocrom.

1994

V roku 1994 otvára spoločnosť BASF nové zariadenie na parné krakovanie v Antverpách, ktoré predstavuje najväčšiu samostatnú investíciu v celej jej histórii. Zariadenie kompletizuje produktový Verbund a zabezpečuje spoľahlivé interné dodávky petrochemických surovín. Spoločnosť BASF sa zaväzuje k dodržiavaniu zásad trvalo udržateľného rozvoja.

Vpravo: Zariadenie na parné krakovanie v Antverpách v roku 1994.

1995

Spoločnosť BASF otvára nový závod v mexickom meste Altamira. Spočiatku vyrába disperzie a spracováva chemikálie, Styropor a farbivá.

Hore: Pohľad na nový závod v Mexiku v roku 1995.

1996

Spoločnosť BASF uvádza na trh prípravok Brio, prvý fungicíd z novej triedy strobilurínov. Opera, širokospektrálny fungicíd s obsahom novej aktívnej látky z tej istej triedy, nasleduje v roku 2002.

Vľavo: Opera bojuje proti hubovým ochoreniam pomocou novej aktívnej látky F 500 a má úspech najmä v Brazílii.

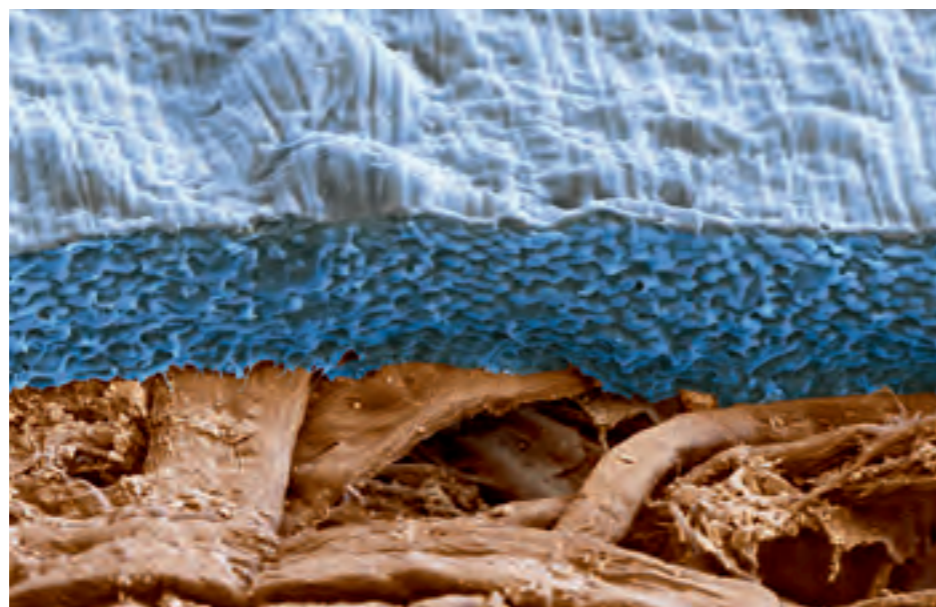

1997

V zariadení spoločnosti BASF v Ludwigshafene začína pracovať kogeneračná elektrárň na kombinovanú výrobu tepla a elektriny (CHP). Vyrába súčasne paru aj elektrinu, vďaka čomu má až 90-percentnú účinnosť. V roku 2013 pokrýva skupina BASF Group až 70 percent svojich požiadaviek na dodávky elektrickej energie prostredníctvom plynových a parných turbín.

Kórejská skupina KOHAP Group odkupuje celú výrobu magnetických pásov spoločnosti BASF.

Hore: Kombinovaná elektrárň na výrobu tepla a elektriny (CHP) v Ludwigshafene šetrí prírodné zdroje pomocou najnovších technológií, na fotografii v roku 1997.

1998

Korporácia BASF Corporation v meste Mount Olive v americkom štáte New Jersey a americká firma FINA Inc. z Dallasu v štáte Texas začínajú v roku 1998 s výstavbou najväčšieho svetového zariadenia na parné krakovanie v texaskom meste Port Arthur. Po spustení prevádzky v decembri 2001 zariadenie prepravuje potrubím propylén a etylén ako aj ďalšie základné produkty do amerických Verbundov spoločnosti BASF v mestách Freeport v štáte Texas a Geismar v štáte Louisiana. Koncerny Shell a BASF zakladajú spoločný podnik Elenac na výrobu etylénu, vrátane ROW. V októbri 2000 sa BASF a Shell rozhodnú zlúčiť Elenac, Targor a Montell do spoločného podniku pre polyolefíny, známeho pod názvom Basell. V roku 2005 obe spoločnosti spoločný podnik predajú.

Na trh prichádza biologicky rozložiteľný plast Ecoflex. Osem rokov po ňom nasleduje plast Ecovio, ktorý až zo 75 percent tvoria obnoviteľné suroviny. Tieto polymérové látky sa používajú na výrobu tašiek a biologicky rozložiteľných vreciek na odpadky. Vďaka plastom Ecoflex a Ecovio je spoločnosť BASF jedným z popredných svetových dodávateľov biologicky rozložiteľných a biologicky založených plastov.

Vpravo: Zariadenie na parné krakovanie v meste Port Arthur v americkom štáte Texas, v prevádzke od roku 2001. Dole: Prierez papierom s fóliou Ecovio pod elektrónovým mikroskopom.

1999

BASF spolu so švédskym partnerom, výrobcom osiva Svalöf Weibull, zriaďuje vlastnú spoločnosť na výskum biotechnológie rastlín pod názvom BASF Plant Science GmbH. Cieľom 85-percentného podielu spoločnosti BASF je rozvoj nových oblastí podnikania v odvetví poľnohospodárstva a potravinárstva. V roku 2008 získava BASF 100 percent spoločnosti.

BASF je jednou zo 16 zakladajúcich spoločností nadačnej iniciatívy nemeckého priemyslu pod názvom „Pamiatka, zodpovednosť a budúcnosť“ („Erinnerung, Verantwortung, Zukunft“, v skratke EVZ). V roku 2000 iniciatíva uvoľňuje cestu nadácii EVZ s hlavným cieľom vyplatiť bývalých nútených robotníkov. Spoločnosť BASF participuje sumou približne 70 miliónov eur. Vľavo: Výskum v zariadení BASF Plant Science na výskum rastlín v meste Raleigh v americkom štáte Severná Karolína v roku 2012.

2000

V roku 2000 spoločnosť BASF dospieva k dohode s americkou korporáciou pre domáce výroby American Home Products Corporation (AHP) o skúpení jej divízie ochrany plodín. BASF zdvojnásobuje predaj v oblasti vlastnej divízie ochrany plodín.

V malajzijskom meste Kuantan uvádzajú do prevádzky prvý Verbund spoločnosti BASF v Ázii. S tromi reťazcami s pridanou hodnotou (akrylové monoméry, oxoalkoholy a butanediol) sa malajzijský Verbund stáva hlavnou zložkou stratégie spoločnosti BASF pre región Ázia a Tichomoríe.

BASF je jedným zo zakladajúcich členov iniciatívy Organizácie Spojených národov (OSN) pod názvom „Global Compact“. Účasťou na iniciatíve sa zaväzuje, že bude podporovať a implementovať princípy iniciatívy Global Compact v oblasti ľudských práv, pracovných vzťahov, ochrany životného prostredia a boja proti korupcii.

Na zvýšenie konkurencieschopnosti spoločnosť BASF zlučuje svoje aktivity v oblasti textilu a farbív (indigo a ostatné kypové farbivá, disperzie a reaktívne farbivá) s príslušnými aktivitami spoločnosti DyStar, spoločného podniku koncernov Bayer a Hoechst. V roku 2004 všetky tri spoločnosti predávajú svoje podiely.

Hore: Zamestnanci závodu na akrylové látky v malajzijskom meste Kuantan v roku 2006.

Vpravo: Verbund v malajzijskom meste Kuantan v roku 2004.

2001

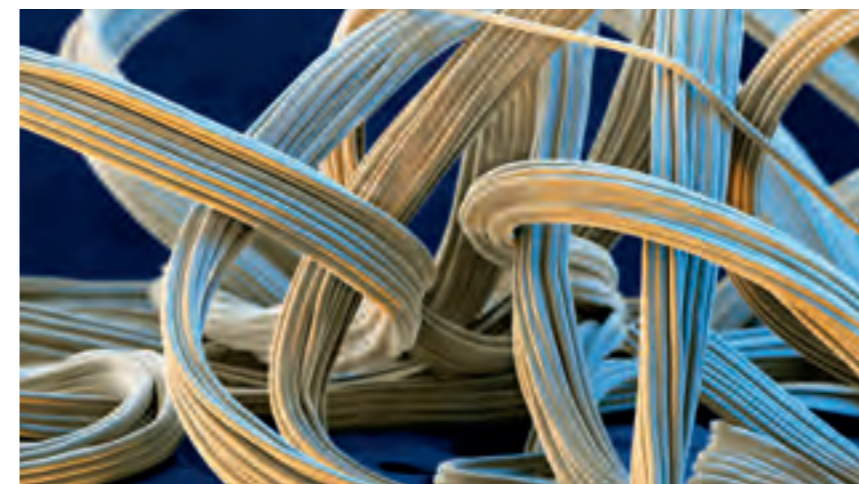
Akvíziou japonskej farmaceutickej spoločnosti Takeda Chemical Industries Ltd. sa BASF stáva druhý najväčší výrobca vitamínov na svete a až dodnes zostáva jeden z popredných svetových výrobcov vitamínov pre výživu ľudí a zvierat. Obchodnú divíziu BASF Pharmaceuticals kupuje farmaceutická spoločnosť Abbott Laboratories Inc. so sídlom v americkom štáte Illinois.

2002

V roku 2002 sa v čínskom meste Šanghaj začína výstavba integrovaného výrobného komplexu pre polytetrahydrofurán (PolyTHF) a tetrahydrofurán (THF). Nový závod na výrobu PolyTHF je v čase svojho uvedenia do prevádzky v roku 2005 najväčší na svete.

Otvorením závodu na superabsorbenty v belgických Antverpách, ktorý je najväčší na svete, spoločnosť BASF posilňuje svoje postavenie na svetovom trhu s kyselinou akrylovou a derivátovými produktmi.

Dole: Vlákno Spandex vyrábané z PolyTHF.

2003

V roku 2003 sa v Ludwigshafene otvára nové supermoderné logistické centrum. Ide o najväčší chemický terminál pre optimalizovanú dodávku balených produktov v Európe.

Ruský plynárenský koncern Gazprom – najväčší producent zemného plynu na svete – a dcérska spoločnosť BASF Wintershall zakladajú spoločný podnik Achimgaz na rozvoj zemného plynu v oblasti náleziska Urengoj na západe Sibíri. Po prvý raz sa nemecký producent aktívne podieľa na produkcii zemného plynu v Rusku.

V Ludwigshafene spúšťa prevádzku nový závod na výrobu vysoko čistej kyseliny metánsulfónovej v celosvetovom meradle. Produkt sa používa najmä v elektronickom priemysle a vyrába sa pomocou nového postupu, pri ktorom nevznikajú prakticky žiadne emisie.

Dole: Vrt v oblasti západosibírskeho náleziska Urengoj v roku 2008.

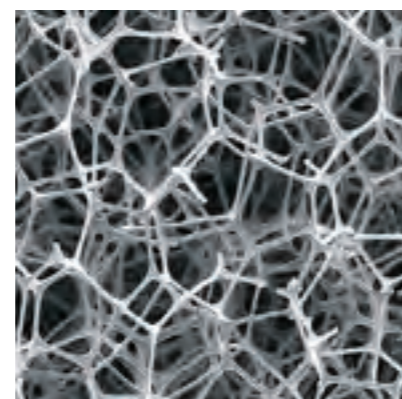

2004

Americký výrobca Procter & Gamble uvádza na európsky trh penu Basotect od spoločnosti BASF pod obchodnými názvami, ako napríklad „Mr. Clean Magic Eraser“ (záračná guma od pána Čistého). Basotect sa používa aj dnes ako ohňovzdorný a ekologicky šetrný zvukovo izolačný materiál.

Vľavo: Pena Basotect použitá na odhlučnenie plaveckého štadióna v čínskej metropole Peking, 2009.

Dole: Otvorená bunková štruktúra tenkých tyčí. Detailný záber na penu Basotect z melamínovej živice.

2005

V januári 2005 spoločnosť BASF kupuje celosvetovú divíziu chemikálií pre elektroniku od nemeckej firmy Merck KGaA, a stáva sa tak popredným dodávateľom chemikálií pre elektroniku pre rýchlo rastúce odvetvie polovodičov a plochých obrazoviek.

Spolu s čínskou spoločnosťou SINOPEC otvára spoločnosť BASF svoj nový integrovaný Verbund v čínskom meste Nan-t'ing, kde podľa plánu začne pracovať zariadenie na parné krakovanie a deväť závodov po prúde rieky. Nový komplex predstavuje doposiaľ najväčšiu samostatnú investíciu spoločnosti BASF.

Koncerny BASF a Gazprom dospievajú k prelomovej dohode o dodávkach energie v Európe, vrátane účasti na nemecko-ruskom plynovode cez Baltské more Nord Stream, ktorého prvá linka začína prevádzku v roku 2011. BASF a Gazprom sa zároveň dohodnú na rozvoji západosibírskeho náleziska zemného plynu Južno Ruskoje, ktoré začína produkciu v roku 2008.

Vpravo: Práce na plynovode Nord Stream v roku 2008.

2006

Spoločnosť BASF skupuje svetovú divíziu stavebných chemikálií koncernu Degussa AG so sídlom v Nemecku.

Chemické spoločnosti BASF a Dow Chemical Company vytvárajú základy pre výrobu oxidu propylénu (PO) na báze peroxidu vodíka (HP) v prvom závode na výrobu HPPO na svete v zariadení BASF v belgických Antverpách. Oxid propylénu je dôležitým prekurzorom v polyuretánovom priemysle. Závod uvádzajú do prevádzky v roku 2008.

Akvízia americkej korporácie Engelhard Corporation je doposiaľ najväčšia akvizícia spoločnosti BASF, ktorá sa týmto zároveň stáva vedúcim svetovým dodávateľom katalyzátorov.

Hore: Burdž Chalífa, najvyššia budova sveta v roku 2009. Na stavbu takmer 820 metrov vysokej veže vyvíja spoločnosť BASF betónovú zmes, ktorú možno čerpať až do výšky 600 metrov bez rozmiešavania.

2007

BASF a agrochemická spoločnosť Monsanto sa dohodnú na dlhodobej výskumnej a vývojovej spolupráci v oblasti biotechnológie rastlín.

2008

Transformácia spoločnosti BASF na európsku akciovú spoločnosť vstupuje do platnosti v roku 2008 ako „Závazok voči Európe“. Odtedy je známa pod názvom BASF SE (Societas Europaea).

Výrobky spoločnosti BASF prispievajú k ochrane podnebia a dokážu ušetriť až trojnásobne viac emisií skleníkových plynov, než sa vyprodukuje počas ich výroby, používania a likvidácie. Dokladá to aj jej komplexná uhlíková stopa emisií CO₂ – BASF je prvá spoločnosť na svete, ktorá ju predložila.

2009

Spoločnosť BASF kupuje švajčiarsku firmu Ciba Holding so sídlom v Bazileji. Jej sortiment dopĺňa ponuku BASF v oblasti náterových produktov a prípravkov pre osobnú hygienu a rozširuje jej portfólio o výrobky na úpravu vody ako aj chemikálie na úpravu vlastností papiera.

2012

Aktivity v oblasti biotechnológie rastlín sa sústreďujú na hlavné trhy v Severnej a Južnej Amerike. Preto BASF reorganizuje svoje produktové portfólio a stratégiu umiestnenia spoločnosti na výskum rastlín BASF Plant Science. Firemné sídlo spoločnosti BASF Plant Science sa presúva z nemeckého Limburgerhofu do Spojených štátov amerických. Jej činnosti v oblasti výskumu a vývoja sa sústreďujú v jej lokalitách v americkom meste Raleigh v štáte Severná Karolína, v belgickom Ghente a v nemeckej metropole Berlín. Vývoj a komercializácia všetkých produktov, ktoré sú zamerané len na európsky trh (vrátane geneticky upravenej odrody zemiakov Amflora) sú zastavené.

V roku 2012 sa v Ludwigshafene koná oficiálne polozenie základného kameňa pre výstavbu závodu na výrobu TDI (toluéndiizokyanátu). Spoločnosť BASF si stanovuje nové kritérium: bude to najväčšie svetové zariadenie na výrobu jediného produktu vybavené najnovšími technológiami. TDI sa používa na výrobu polyuretánov.

Vľavo: Geneticky upravované plodiny sa raz za týždeň fotografujú zo všetkých strán vo fotografickej miestnosti, aby sa mohol skúmať ich vývoj.

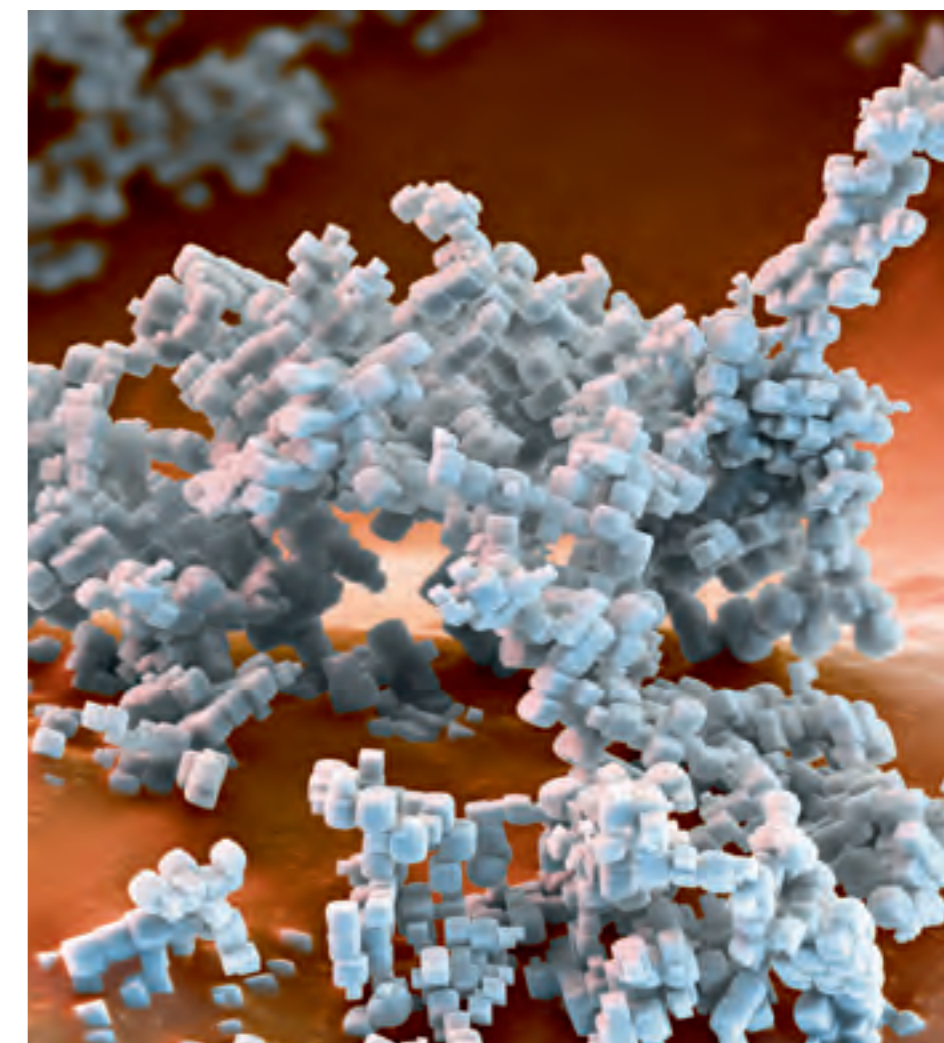
2010

Koncom roka spoločnosť BASF dokončuje kúpu nemeckej chemickej špecializovanej spoločnosti Cognis z mesta Monheim. Stáva sa tak líder na trhu s prísadami do prípravkov osobnej hygieny, najmä tých, ktoré sú vyrobené z obnoviteľných surovín.

2011

Nová stratégia „We create chemistry“ nadväzuje na úspešnú minulosť a stanovuje ambiciózne ciele do budúcnosti. Z pohľadu spoločnosti BASF budú inovácie v chémii zohrávať dôležitú úlohu najmä v troch oblastiach: prvou sú prírodné zdroje, životné prostredie a klíma, druhou potraviny a výživa a treťou kvalita života.

Uprostred: Symboly zobrazujú strategické princípy spoločnosti BASF.

2013

Spoločnosť BASF predstavuje prvý štvorcestný katalyzátor pre zážihové motory, FWC™. Pomocou tejto novej technológie je možné znížiť emisie uhlíkov, oxidu uhoľnatého a oxidov dusíka, ale aj jemného prachu z výfukov. Preto BASF naďalej pracuje na rozvoji vynálezu americkej korporácie Engelhard Corporation, ktorú odkúpila v roku 2006. Tá priniesla v roku 1976 na trh trojcestný katalyzátor, čím uľahčila prielom v oblasti regulácie emisií motorových vozidiel.

Spoločnosť BASF otvára v Ludwigshafene centrum pre riadenie pracovného a rodinného života „LuMit“, prvé svojho druhu v Nemecku. Prostredníctvom jeho činnosti spoločnosť rozširuje svoju bohatú ponuku možností na vyváženú pracovného a súkromného života.

Hore: Spoločnosť BASF vyvíja katalyzátory pre emisie dopravných prostriedkov so zážihovým, ale aj vznetrovým motorom. Kľúčovú úlohu pri tom zohráva špeciálny zeolit, na obrázku pri maximálnom zväčšení.

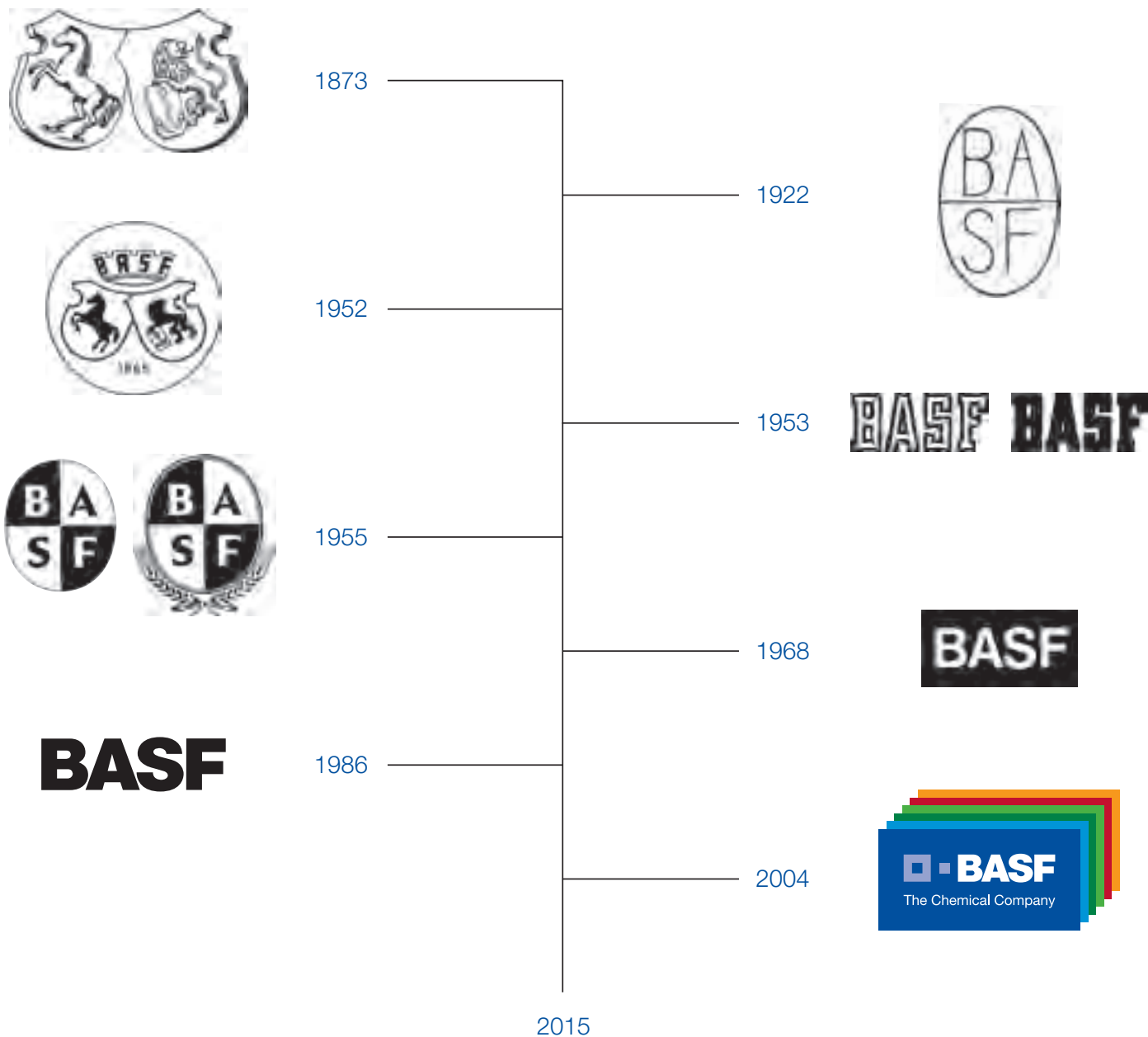
2014

Spoločnosť BASF predstavuje vo svojom logu nový slogan: „We create chemistry“. Táto zmena identity značky podčiarkuje, ako firma zavádza novinky a spolupracuje so svojimi zákazníkmi a partnermi na tom, aby prispievala k trvalo udržateľnej budúcnosti. Spoločnosť BASF slávnostne otvára nové globálne centrum pre výskum a vývoj pri svojom výrobnom závode v indickom meste Thane. Zároveň pripravuje pôdu pre druhú fázu svojho ázijsko-tichomorského akademického zariadenia pre inovácie Innovation Campus Asia-Pacific, ktoré slávnostne otvorili v Šanghaji v roku 2012. Ide o najvýznamnejšie výskumno-vývojové zariadenie spoločnosti BASF v celom regióne a predpokladá sa, že sa stane jeden z najväčších komplexov pre oblasť výskumu a vývoja mimo územia Nemecka. Spoločnosť týmto podniká významný krok k svojmu globalizačnému cieľu v oblasti výskumu a vývoja.

2015

Spoločnosť BASF oslavuje 150. výročie. Je popredná svetová chemická spoločnosť. Vpravo: Nočný pohľad na Verbund v Ludwigshafene, sídlo spoločnosti BASF. Je to najväčší integrovaný chemický komplex na svete, ktorý patrí jednej spoločnosti.

Vývoj loga spoločnosti BASF

BASF

